tia passim ab aliis relinquitur; prout contra eam tenet Vincentius, Cardinalis, & Abbas in *d. c. De rectoribus. num.* 5. & Barbosa *ibid. nu.* 4. & Fagnanus *n.* 12. *h. t.* Pirhing *eod. n.* 8. & Engel *n.* 3. cum aliis. Ratio est: quia isthæc posterior sententia majori nititur æquitate & solidioribus fundamentis. Tum quia Coadjutus infirmus adhuc remanet Prælatus, & Rector Ecclesiæ, saltem quoad jus, etsi non quoad exercitium; ergò illi primò subveniendum est de redditibus Ecclesiæ, tanquam proprio Prælato. Eò præsertim, quia is adhuc ut infirmus residere debet, sicque illi deservire censetur, meritò proinde ex ejus facultatibus sustentandus, *c. Cùm secundùm.* 16. *de Præbend.* cum similibus. Tum quia inhumanum videtur, Beneficiatum infirmum, sicque Coadjutore indigentem, in alimentis negligi, quibus vel maximè nunc indiget, & ad quæ ex titulo sui Beneficii, atque investituræ jus acquisivit, contra *cap.* 1. *&* *cap.* 5. *h. t.* addendo afflictionem afflicto. Neque enim textus in *cit. can.* 1. *dist.* 82. loquitur de Beneficiatis ægrotantibus; sed generaliter de omnibus *pauperibus, vel infirmis*, quibus jubetur Episcopus victum & vestitum largiri, sed sub clausula: *In quantum sibi possibile fuerit*: ac proinde Episcopo non valente subvenire, Clericus coadjutus nihil haberet, quo sustentaretur in sua infirmitate. Tum tandem, quia in *c. De rectoribus* 3. *h. t.* statuitur, ut Coadjutor dandus *de facultatibus Ecclesiæ ad sustentationem suam, congruam recipiat portionem*: sive, ut *cap. un. eod. in* 6. dicitur, *sumptus recipiat moderatos*: sive, *partem fructuum*, uti loquitur Concilium Tridentinum *Sess.* 21. *cap.* 6. *de Reform.* Ergo satis innuitur, redditus Ecclesiasticos primò, ac principaliter spectare ad Coadjutum, veluti Rectorem Ecclesiæ; sicque ipsius necessitati priùs esse providendum, & posteà primùm Coadjutori. Unde ad propositum dubium

58 Resp. III. Quando redditus Ecclesiæ non sufficiunt pro utroque, tunc ex eisdem primò subveniendum est Coadjuto infirmo, veluti Prælato, seu Rectori Ecclesiæ, prout indiget, juxta proximè dicta: deinde verò præter ea, quæ superfluunt indigentiæ Coadjuti, providebit Episcopus deputato Coadjutori, quantùm poterit, *cit. can.* 1. *dist.* 82. Etiam per collationem alterius Beneficii simplicis, juxta Concilium Tridentinum *Sess.* 24. *c.* 17. *de Reform.* Aut prout *aliter providere* Coadjutori poterit; uti loquitur idem Concilium *Sess.* 21. *cap.* 6. *de Reform.* Vel, si nullo modo id Episcopus præstare sufficiat, tunc authoritate ejusdem Episcopi populus cogendus erit, constituto Coadjutori necessaria præbere, *arg. can. Omnis Christianus. de Consecr. dist.* 1. *&* *c. De his.* 4. *de Eccles. ædific.* ubi notatur, quòd si Presbyter Ecclesiæ non potest congruè vivere de redditibus Ecclesiæ, Parochiani possint compelli ad subveniendum ipsi. Quod ipsum novissimè Quoad Parochias de novo ob multitudinem hominum erectas, habetur statutum in Concilio Tridentino *Sess.* 21. *cap.* 4. *de Reform.* Nec immeritò: quia, cujus est emolumentum, ejus debet esse & onus, juxta *Reg.* 55. *Jur. in* 6. cum concordantiis. Et ita tenet Abbas *in cit. c. De rectoribus. num.* 5. *&* 6. & Barbosa *num.* 4. & Fagnanus *ibid. num.* 12. *&* 13. *h. t.* Azorius *part.* 2. *lib.* 3. *cap.* 2. *n.* 9. Pirhing *h. t. n.* 8. & alii.

59 Quæritur VII. Quando expiret Officium Coadjutoris? Resp. I. Loquendo de Coadjutore temporali, de quo hactenus dicta potissimùm procedunt, ejus Officium atque potestas expirat, cessatque per mortem Coadjuti: sive dein moriatur naturaliter, ac physicè; sive civiliter, nempe per renunciationem, aut depositionem, seu privationem Beneficii legitimè factam. Ita Jo. Andreas *c. Consultationibus. num.* 8. *h. t.* & Abbas *ibid. n.* 4. & Fagnanus *c. Ex parte. num.* 9. *&* 10. *eod.* allegans Rotam *Decis.* 456. *num.* 5. *part.* 1. *Recent.* ubi ait, Coadjutoriam expirare cum omnibus ejus effectibus mortuo Coadjuto. Pirhing *h. t. num.* 19. Sannig *eod. cap.* 2. *num.* 2. Engel *num.* 9. & alii. Idque desumitur ex *c. Grandi in fin. de Supplend. negligent. Prælat. in* 6. Accedit ratio, desumpta ex nominis etymologia: siquidem *Coadjutor* dicitur *à coadjuvando*; sicut Tutor à tuendo, quasi tuitor & defensor, *L.* 1. *ff. de Tutel.* Atqui mortuo eo, cui datus est Coadjutor, non adest ampliùs, quem ipse coadjuvet: ergo per mortem illius hoc ipso expirat Officium Coadjutoris; atque jurisdictio, si qua competebat Coadjuto, putà infirmo Episcopo, devolvitur jure ordinario ad Capitulum.

Resp. II. Insuper cessare debet Officium, atque potestas Coadjutoris, quando impedimentum Rectoris principalis, seu Coadjuti, quod credebatur perpetuum, cessavit; atque iste per se redditur habilis ad sua munia peragenda. Siquidem cessante causâ, cessare debet effectus, *c. Cùm cessante.* 60. *de Appellation.* 60

Hoc ipsum ampliatur ad eum casum, quo Coadjutor, sive Administrator cujuspiam Episcopi, ex legitima causa absentis, vel ex speciali dispensatione Apostolicâ promoti ante legitimam ætatem, duntaxat ad certum tempus deputatus fuit; putà, donec Episcopus ille redierit, vel ad legitimam ætatem pervenerit. Nam eo redeunte, aut ætatem debitam attingente, illicò cessat Officium Coadjutoris, seu Administratoris interim constituti, *arg. c. De causis.* 4. *de Offic. Delegat.* Ita tamen, ut teneatur plenam gestæ Coadjutoriæ, seu Administrationis suæ, rationem dare Rectori principali, putà, Episcopo redeunti, vel ad legitimam ætatem pervenienti (si sanæ mentis extiterit) ac capitulo ipsius, seu etiam Successori, si anteà id factum non est, juxta textum expressum in *cap. un. fin. h. t. in* 6. 61

Resp. III. Loquendo nunc de Coadjutore perpetuo, seu authoritate Apostolicâ deputato cum futura successione, licèt hujusmodi coadjutoria, atque potestas per ipsam concessa, in quantum respicit favorem Coadjuti, expiret eo mortuo: neque enim potest ille coadjuvare defunctum. Nihilominùs, in quantum ea respicit favorem Coadjutoris, hæc per obitum Coadjuti non expirat, quin potiùs transit in jus plenum, seu jus in re respectu Beneficii. Ita Fagnanus *c. Ex parte numer.* 15. *&* 16. *h. t.* post Puteum *Decis.* 98. *lib.* 2. 62

Accedit ratio hujus posterioris partis: quia per Apostolicam concessionem Coadjutoriæ perpetuæ, acquiritur Coadjutori in Beneficio jus ad rem, quod eveniente vacatione per obitum Coadjuti efficitur jus plenum: ita quidem, ut non requiratur pro ejusmodi perpetuo Coadjutore nova collatio, sed absque alio ministerio illa gratia Coadjutoriæ ex primo jure sibi concesso sortiatur effectum. Siquidem in istis Coadjutoriis perpetuis Papa sub clausula, *Ex nunc prout ex tunc*, facit collationem; uti post Rotam in *Tirasonens. Coadjutoriæ.* 8. *Novemb.* 1599. *coram Penia*, notat Fagnanus *cit. n.* 16. Atqui præfata clausula id operatur, ut unum tempus videatur alteri inesse, futurum scilicet in præsenti; sicque actus posteà factus, censeatur jam à principio factus. Barbosa in *Tract. de Clausulis usufrequent. Claus.* 61. *num.* 1. *&* 6. *ac seqq.* citans alios. 63

TITULUS VII.

De Institutionibus.

1 *Ratio ordinis Rubricarum.*

1 HActenus dictum est de Clericorum obligationibus, ac beneficiis Ecclesiasticis, restat nunc dicere de Institutionibus in eisdem, nempe in Beneficiis: non enim hîc est sermo de institutione hæredum quoad Testamenta. Quo præmisso fit

§. I.

De divisione Institutionis ut sic, ejusque requisitis: ubi & de examine instituendorum in Beneficiis.

SUMMARIUM.

2 Institutio, *seu* Instituere in Beneficiis, *dupliciter accipitur: nimirum latè, seu pro quocunque provisionis modo.*
Quomodo sumitur in Rubrica hujus Tituli. Ibid.
3 *Et proprie, seu specialiter: & quid sit?*
4 *Hæc differt à Collatione, & Præsentatione: & qualiter?*
5 *Institutio est triplex; videlicet*
6 *Institutio collativa, seu verbalis,*
7 *Institutio auctorizabilis, &*
8 *Institutio corporalis, sive realis, quid?*
9 *Institutio corporalis alio nomine dicitur* Investitura, Installatio &c.
10 *Institutio canonica, quæ?*
11 *Et quæ ad hanc requirantur? Remissivè.*
11 *Præsentatus à Patrono, an necessariò sit instituendus?*
Institutio Clerici non præsentati, non est ipso jure irrita, sed irritanda ad instantiam Patroni. Ibidem.
13 *Præsentati à Patronis, aliique instituendi in Beneficiis, regulariter anteà debent examinari. Et n. seqq.*
14 *Verbum* admittere, *&* Instituere in Beneficio, *differunt: & quomodò?*
15 *Refertur Decretum Concilii Tridentini* Sess. 7. cap. 13. de Reform. *circa examen promovendorum.*
16 *Istud requiritur etiam in præsentatis per Patronos laicos; & quidem à fortiori.*
17 *Simulque in præsentatis ad quæcunque Beneficia, etiam simplicia.*
18 *Limitatur istud in præsentatis ab aliqua Universitate ad Beneficium simplex.*
19 *Secùs, quando Graduati petunt provideri de Ecclesia Parochiali: tales enim debent examinari.*
20 *Excipiuntur etiam à novo examine præsentati ad Beneficium simplex, qui post prævium examen admissi sunt ad Ordines Sacros.*
Aut qui notoriè sunt litterati. Ibid. & n. seq.
21 *Examen requiritur pro forma solùm in Parochialibus, non verò in simplicibus beneficiis.*

2 QUæritur I. Quid, & quotuplex sit Institutio? Resp. I. *Institutio*, seu *instituere in Beneficiis*, dupliciter in Jure accipitur: aliquando latè, seu pro quocunque provisionis modo; aliquando propriè, seu specialiter. Et quidem Institutio latè accepta, comprehendit sub se quamlibet Provisionem canonicam, seu modum legitimè acquirendi beneficium Ecclesiasticum: sive dein ea fiat per Electionem ritè celebratam, unà cum confirmatione ejusdem; sive per Postulationem à Papa admissam, sive per Nominationem, seu Præsentationem factam à Patrono cum institutione secutâ; sive per collationem liberam Beneficii, à Superiore valente conferre factam; sive per permutationem unius Beneficii cum alio, interveniente authoritate Superioris peractam &c. Atque hâc ratione, seu latè ac generaliter, pro quocunque scilicet provisionis modo, sumitur *Institutionis* nomen in Rubrica præsentis Tituli: uti notat Glossa magisterialis *in Rubric. h. t. in* 6. & Barbosa *part.* 3. *de Offic. & potest. Episc. allegat.* 72. *n.* 172. cum aliis. Quo modo, seu latè, pariter accipitur Institutionis nomen in *Reg.* 1. *Juris in* 6. ibi: *Beneficium Ecclesiasticum non potest licitè absque institutione canonica obtineri.* Barbosa *lo. cit.* Vallensis *h. t.* §. 1. *n.* 3. Et *instituere*, in hoc sensu aliud non est, quam *Jus Canonicum in Ecclesia, vel Ecclesiastico beneficio tribuere*, ut inquit Glossa *in cit. Reg. Juris in* 6.

Alio modo sumitur Institutio propriè, seu specialiter: nempe pro ea solummodò concessione Beneficii, quæ per Superiorem fit cuipiam ad præviam præsentationem Patroni; sicque definiri solet, dicendo: *Institutio, est concessio Beneficii ad præsentationem patroni facta.* Glossa *in Rubric. h. t. in* 6. Engel *h. t. n.* 1. Et hoc modo sumpta Institutio, est certa species provisionum de beneficio Ecclesiastico. 3

Porrò Institutio propriè, seu specialiter accepta, differt à Collatione, & Præsentatione, juxta textum expressum in *c. Cùm in illis.* 16. §. *Cùm autem. de Præbend. in* 6. ibi: *Cùm autem inter collationem, præsentationem, & institutionem differentia magna esse noscatur &c.* Siquidem *Institutio* est ipsius personæ, quæ instituitur: *Collatio* verò est Beneficii, quod confertur. Zoësius *h. t. n.* 1. Deinde *Collatio* propriè loquendo, est translatio libera juris in Beneficio: quia habens facultatem conferendi Beneficium, non tenetur conferre huic, vel illi; sed liberè confert, cui vult, dummodò sit idoneus. *Præsentatio* econtra propriè pertinet ad Patronum: hoc est, ad eum, cui competit jus patronatus, sicque potest Clericum idoneum præsentare Episcopo ad Beneficium vacans. *Institutio* tandem sequitur præsentationem Patroni, mediante quâ fit concessio Beneficii Clerico idoneo per Patronum præsentato: & hæc propriè dicitur *Institutio.* Glossa *in Rubric. h. t. in* 6. Abbas *c. Auctoritate. n.* 7. *h. t.* Barbosa *cit. part.* 3. *allegat.* 72. *n.* 172. & alii. 4

Resp. II. Institutio est triplex, videlicet collativa tituli Beneficialis, auctorizabilis, atque corporalis. Ita Glossa *in c. Beneficium, circa med. de Reg. Jur. in* 6. ubi ait: *Dicendum, quòd triplex est institutio. Quædam est institutio tituli collativa: alia est institutio auctorizabilis quoad commissionem curæ animarum: alia est institutio realis, & actualis, quæ vocatur investitura, seu inductio in possessionem realem, & corporalem.* Hactenus Glossa. Id ipsum tenet Abbas *in c. Auctoritate. n.* 7. *&* 8. *h. t.* Joan. de Selva *Tractatuum. Tom.* 15. *tract. de Beneficio. part.* 3. *quæst.* 1. *n.* 20. Fagnanus *c. Cùm Ecclesia. n.* 28. *& seqq. de Causa possession.* Petrus de Murga *tract. de Beneficiis. quæst.* 3. *n.* 80. *& seqq.* & communis. Accedit ratio: quia ad omnem Institutionem canonicam in Beneficio, saltem curato, requiritur, ut Beneficiario instituendo conferatur à legitimo Superiore titulus Beneficii, item cura animarum, nec non actualis possessio illius Beneficii: unde meritò juxta hosce tres actus, Institutio ut sic dividitur in tres species, videlicet in collativam, auctorizabilem, atque realem. Et quidem 5

Institutio collativa (quam nonnulli *verbalem* appellant) est ea, per quam titulus Beneficii Clerico promovendo confertur. Prout fit tum per electionem canonicam secutâ cõfirmatione Superioris, aliisque hujusmodi 6

modi modis providendi cuipiam de beneficio Ecclesiastico, qui pertinent ad Institutionem latè sumptam: tum præcipuè per Institutionem propriè ac specialiter acceptam, quâ legitimus Superior, putà Episcopus, aut ipsius Vicarius Generalis, præsentatum à Patrono, & per examen habilem repertum, instituit in Beneficio; hoc est, verbis, aut litteris, confert ipsi titulum Beneficii. Et de hac Institutione frequens fit mentio in Jure, ac præsertim in præsenti Titulo: eaque omnibus ad beneficium Ecclesiasticum promovendis adeò est necessaria, ut si propriâ authoritate, vel saltem absque authoritate legitimi Superioris valentis conferre Beneficium, istud occupent, censeantur *intrusi*; prout uberiùs dictum est suprà *Tit.* 5. *De Præbendis.* §. 17. *n.* 513. *& seqq.*

7 *Institutio auctorizabilis* aliud non est, quàm approbatio ad exercendam curam animarum: sive, commissio curæ animarum, ut inquit Glossa superiùs *n.* 5. relata. Et de hac Institutione auctorizabili, præter Doctores passim, mentionem facit Summarium in *c. Cùm satis* 4. *de Offic. Archidiac.* illis verbis: *Archidiaconus sine mandato Episcopi non committit curam animarum; id est, non habet institutionem authorizabilem*: intellige activam, seu ut eam de jure aliis committere valeat. Alioquin enim institutio authorizabilis, sive jurisdictio concessa ad curam animarum exercendam, est omnibus Curatis necessaria, atque in Parochialibus beneficiis omnem aliam institutionem præcedere solet: hoc ipso, quòd sine tali jurisdictione curam animarum nemo exercere valeat; sicque quilibet ante quamvis aliam institutionem per prævium examen judicari, & approbari debeat, veluti sufficiens pro exercenda cura animarum.

8 Tandem *Institutio corporalis*, sive realis, aliud non est, quàm inductio in actualem possessionem Beneficii: per quam videlicet datur vera, & realis possessio ipsius Beneficii, per legitimum Superiorem cuipiam collati. Et de hac fit mentio in *c. Ad hæc de Offic. Archidiacon.* ibi: *Institutio corporalis, tam Super Beneficiis, quàm etiam Dignitatibus, ad ipsum* (Archidiaconum) *debeat pertinere.*

9 Porrò Institutio corporalis alio nomine dicitur *Investitura*, *Installatio*, *missio in actualem possessionem.* Neque enim quoad titulum institutus in Beneficio, possessionem ejus propriâ authoritate sine licentia, seu introductione Superioris, apprehendere debet: aliàs pœnâ saltem arbitrariâ ab Episcopo puniendus est. Covarruvias *lib.* 3. *Variar. Resolut. cap.* 16. *n.* 8. *vers. Quòd si juris*, citans alios; & sequitur Engel *h. t. n.* 4 atque ex professo dicetur infrà §. 2. *n.* 52. *& seqq.*

10 Quæritur II. Quæ requirantur ad Institutionem Canonicam? Resp. I. *Institutio canonica* est, quæ fit sine vitio conferentis, recipientis, & formæ. Ita Jo. Andreas *c. Constitutus. n.* 2. & Fagnanus *ibid. n.* 10 *de Filiis Presbyt.* cum aliis. Ac sensus datæ definitionis est, quòd ad Institutionem canonicam requiratur, ut & conferens habeat potestatem conferendi, & recipiens non sit inhabilis ad Beneficium, simulque serventur solemnitates à Jure præscriptæ.

11 Infertur proinde, quòd generatim loquendo ad quamlibet Institutionem, etiam latè sumptam, ac prout sub se comprehendit quoque Electionem, Postulationem, Renunciationem ex causa permutationis beneficiorum, aliosque providendi modos de Beneficiis Ecclesiasticis, semper requirantur isthæc tria: videlicet potestas in conferente, eligente, postulante &c. habilitas in recipiente, putà, in electo, postulato &c. ac debita forma à Jure communi, vel consuetudine, aut peculiari locorum statuto præscripta: alioquin enim ex defectu unius horum, jam non foret ampliùs Institutio canonica. Verùm, quia de istis sub propriis Titulis (nimirum *Lib.* 1. *Tit.* 5. *De Postulatione Prælatorum*, *& Tit.* 9. *De Renunciatione*, ac præsertim *Lib.* 1. *Tit.* 6. *De Electione.* §. 7. *&* 9. *& Tit.* 14. *De Ætate*, *& qualitate*, *& Ordine præficiendorum*, *n.* 2. *&* 3. *ac seqq.*) ex professo jam actum fuit: hinc eisdem suppositis, impræsentiarum solummodò tractatur de Institutione propriè dicta, declarando ea, quæ ipsam specialiter concernunt. Unde

Quæritur III. Utrùm præsentatus à Patrono sit necessariò instituendus in Beneficio? Resp. I. Institutio propriè accepta, præter alia singulariter requirit, ut beneficium Ecclesiasticum vacans non nisi Clerico per Patronum præsentato, cæteroquin tamen idoneo, conferri possit, ac debeat: & si secùs attentetur, institutio alterius in eodem Beneficio facta, ad instantiam Patroni annullanda sit, & postmodùm Clericus contra præsentationem Patroni institutus debeat amoveri. Ita habetur *c. Ex insinuatione.* 14. *de Jurepatronat. & can. Decernimus.* 16. *q.* 7. Quamquam hujusmodi institutio Clerici non præsentati, non sit ipso jure nulla & irrita, sed solùm irritanda ad instantiam Patroni contradicentis, atque alium præsentantis. Barbosa *part.* 3. *de Offic. & potest. Episc. allegat.* 72. *n.* 170. Nicol. Garcias *part.* 5. *de Benefic. cap.* 9. *n.* 232. citans plurimos alios. Verùm de hoc plura inferiùs *Tit.* 38. *De Jurepatronatus*, declarando jura Patronis competentia, ubi etiam nonnullæ limitationes datæ Conclusionis afferuntur. 12

Quæritur IV. An præsentati à Patronis, aliique instituendi in Beneficiis, antea debeant examinari? Resp. I. Præsentati à Patronis, aliique promovendi, regulariter admitti non debent, neque instituti in Beneficiis, nisi priùs ab Ordinariis locorum fuerint examinati, & idonei reperti. Ita communis; atque desumitur ex *cap.* 1. *h. t. in* 6. ubi declaratur, quòd Capitulum Sede vacante *Præsentatos à patronis potest admittere, si sint idonei, & eos instituere in beneficiis, ad quæ fuerint præsentati.* Ubi ponderando ly, *Si sint idonei*, satis indicatur necessitas præmittendi examinis, utpote sine quo constare nequit Capitulo, sive constituto ejus Vicario Capitulari, de idoneitate Præsentati. 13

Solùm pro meliori intelligentia relati textûs notandum est cum Glossa *in Casu ibid.* quòd *Admittere*, & *Instituere* in Beneficio, differant. Nam, ut inquit Jo. Monachus, & Jo. Andreas in *cit. cap.* 1. *n.* 1. *h. t. in* 6. verbum *Admittere* est exponendum, pro *Confirmare*, *& approbare*, dando videlicet Titulum in beneficio: *Instituere* verò, id est, in *possessionem mittere*, inducendo nempe Præsentatum in corporalem beneficii possessionem. 14

Conclusio proximè data etiam habetur decisa, & quidem clariùs, in Concilio Tridentino *Sess.* 7. *cap.* 13. *de Reform.* illis notabilibus verbis: *Præsentati, seu electi, vel nominati à quibuscunque Ecclesiasticis personis, etiam Sedis Apostolicæ Nunciis, ad quævis Ecclesiastica beneficia non instituantur, nec confirmentur, neque admittantur etiam prætextu cujusvis privilegii, seu consuetudinis, etiam ab immemorabili tempore præscriptæ, nisi fuerint priùs à locorum Ordinariis examinati, & idonei reperti. Et nullus appellationis remedio se tueri possit, quò minùs examen subire teneatur. Præsentatis tamen, electis, seu nominatis ab Universitatibus, seu Collegiis generalium Studiorum exceptis.* Hæc ibi. 15

Porrò, per illa verba, *Præsentati à quibuscunque Ecclesiasticis personis*, relatum Concilium non excludit, neque ab examine subeundo eximit præsentatos à Laicis. Tum quia Jure communi jam tenentur quilibet instituendi in Beneficiis subire prævium examen, de idoneitate sua, *cit. cap.* 1. *h. t. in* 6. atque etiam quoad præsentatos à Patronis, indistinctè tradit Concilium Tridentinum *Sess.* 25. *cap.* 9. *vers. Ad hæc. de Reform.* Tum quia quoad præsentatos à Laicis, utpote minus valentibus dijudicare idoneitatem in Clericis Beneficiandis requisitam, majus periculum latet, quàm circa præsentatos à personis Ecclesiasticis, præsertim Sedis Apostolicæ Nunciis: unde cùm Concilium circa istos requirat prævium examen, censetur supponere, istud à fortiori esse necessarium in præsentatis per Laicos. 16

Pirhing *h. t. n.* 3. ibi: *Multò magis ergò à Laicis.*

17 Et dum *cit. Sess.* 7. *cap.* 13. sæpè dictum Concilium addit ly, *ad quævis Ecclesiastica beneficia &c.* clarè exprimit, quod præsentati ad Beneficia etiam simplicia, absque prævio examine Ordinarii loci, institui non possint ab illis, ad quos institutio spectat. Garcias *part.* 9. *de Beneficiis*, *cap.* 4. *n.* 5. *& n.* 19. *vers. Secundò quæritur.* Ubi quoad propositum etiam adducit Declarationem Sacræ Congregationis sic loquentem: *Congregatio Concilii respondit: Si de simplicibus beneficiis agatur, præsentatos absque prævio examine Episcopi instituti non posse, juxta cap.* 13. *Sess.* 7. *Si autem de Parochialibus, servandam esse formam. cap.* 18. *Sess.* 24.

18 Resp. II. Etsi proximè data Conclusio procedat regulariter, dantur nihilominùs aliqui casus, in quibus ipsa fallit, estque limitanda saltem respectu instituendorum in Beneficiis simplicibus absque prævio examine. Patet hoc inductione. Sic quippe imprimis præsentati ab aliqua Universitate, seu Collegio Generalium Studiorum ad Beneficium simplex, excipiuntur a novo examine subeundo; juxta textum expressum *in cit. Concilio Tridentino Sess.* 7. *cap.* 13. *de Reform.* ibi: *Præsentatis tamen, electis, seu nominatis ab Universitatibus, seu Collegiis generalium Studiorum exceptis.* Hinc tamen Papa, quando pro Graduato scribit ad Beneficium simplex promovendo, nunquam de idoneitate impetrantis inquiri mandat, nec examinari: cùm sit ab Universitate approbatus. Rebuffus *in Praxi Benefic. tit. de Rescripto in forma pauperum pro Graduatis. n.* 3. *&* 4.

19 Atque hoc procedit loquendo de Beneficiis simplicibus: secùs dicendum, quando Graduati petunt provideri de aliqua Ecclesia Parochiali. Tunc enim etiam Doctores, aut Licentiatos in Theologia, vel Jure Canonico, & in publica Universitate graduatos, non excusari ab examine, resolvit Barbosa *part.* 3. *de Offic. & potest. Episc. allegat.* 60. *n.* 86. citans plures alios; atque ita à Sacra Congregatione Concilii decisum fuisse, refert Garcias *part.* 9. *de Benefic. cap.* 2. *n.* 103. & Gonzalez *ad Reg.* 8. *Cancellar. gloss.* 4. *n.* 90. *&* 91. illis verbis: *Doctor, sive Licentiatus in Theologia, sive in Jure Canonico, & in publica Universitate graduatus, non excusatur ab examine, quando petit provideri de aliqua Ecclesia Parochiali.*

20 Excipiuntur quoque à novo examine sustinendo Præsentati ad Beneficium simplex, qui post prævium examen admissi fuerunt ad Sacros Ordines. Siquidem Episcopus *ad obtinendum beneficium Ecclesiasticum* (saltem simplex) *debet idoneos reputare, quos ad Ordines suscepit*, juxta textum notabilem *in c. Accepimus.* 13. *de Ætate & qualit.* atque cum aliis notat Gonzalez *cit. gloss.* 4. *n.* 84. Ubi is hoc ipsum *n.* 86. ampliat ad eos, qui sunt notoriè litterati, & habiles ad Beneficium simplex, *arg. can. Nullus ordinetur. dist.* 24. junctâ Glossâ *un. ibid.*

21 Addit Barbosa *cit. allegat.* 60. *n.* 87. quòd, quamvis ex Concilio Tridentino *Sess.* 7. *cap.* 13. *de Reform.* necessarium sit examen in omnibus Beneficiis; pro forma tamen illud in solis Parochialibus requiri, receptissima sit scribentium resolutio. In aliis verò simplicibus cum residentia, vel sine residentia, non requiritur examen de necessitate, nec fit, si provisus sit persona insignis, & notoriè idonea: & ita vidi servari &c. Ita Barbosa *lo. cit. n.* 87.

§. II.

De illis, quibus competit Institutio collativa, auctorizabilis, & corporalis Beneficiorum.

SUMMARIUM.

22 *Institutio collativa, de Jure communi pertinet ad Episcopum loci, in quo situm est Beneficium.*
23 *Habetque Episcopus super hoc fundatam intentionem.*
24 *Etiam Vicarius Generalis, & Capitulum Sede vacante, possunt instituere in Beneficiis præsentatos à Patronis.*
25 *Prælatis inferioribus potestas instituendi præsentatos in Beneficiis, de Jure communi non competit &c. Et n. seq.*
26 *Solvitur instantia, concedendo, istud posse ipsis competere ex Jure speciali. Et n. seqq.*
27 *Videlicet ex privilegio. Et n.* 25.
28 *Atque ex fundatione, saltem ab antiquo facta.*
29 *Qualis tamen post Concilium Tridentinum ampliùs fieri non potest.*
30 *Item ex consuetudine.*
31 *Atque præscriptione: & an hæc debeat esse immemorialis?*
32 *Prælatis inferioribus, etiam Regularibus, competit jus instituendi in Ecclesiis sibi pleno jure subjectis.*
33 *Ecclesia pleno jure subjecta, quæ?*
34 *Laici nullo modo possunt propriè Clericum instituere in Beneficiis.*
35 *Atque præsumentes se instituere, jubentur excommunicari.*
Et Clerici de manu Laicorum investituram Ecclesiarum accipientes, subjacent pœnæ suspensionis, & excommunicationis &c. Et qualiter? Ibidem.
36 *Institutio auctorizabilis de Jure communi pertinet ad Episcopum.*
Adeò, ut Archidiaconus non possit curam animarum committere sine licentia Episcopi. Ibid.
Habetque Episcopus super hoc fundatam intentionem. Num. 23.
37 *Excipitur Prælatus inferior habens jurisdictionem quasi Episcopalem in Clerum, & populum, privativè ad Episcopum.*
Talis Prælatus venit nomine Dicœcesani. Ibid.
38 *Institutio auctorizabilis nequit Archidiacono, vel aliis Prælatis Episcopo subjectis, vi consuetudinis, vel præscriptionis competere. Et numer. seqq.*
39 *Ubi in Jure fit mentio de consuetudine, denotatur completa & præscripta.*
40 *Sententia illa negativa ulteriùs probatur.*
41 *Ac solvuntur contraria. Et num. seq.*
42 *Illa procedit solùm de Archidiacono, & Prælatis Episcopo subjectis: non de exemptis.*
Prælati Regulares possunt præscribere jura Episcopalia: adeò, ut certæ Ecclesiæ remaneant ipsis pleno jure subjectæ. Ibid.
43 *Institutio corporalis in Beneficiis, spectato Jure communi, pertinet ad Archidiaconum.*
44 *Secùs de consuetudine multorum locorum.*
45 Cap. Licèt Episcopus. de Præbend. in 6. *in quo casu loquatur?*
46 *Investitura in Beneficiis, sicut & in Feudis, duplex est, verbalis nimirum, & realis.*
47 *Investituræ verbalis ritus, qui?*
48 *Hæc quandoque fit nullâ præcedente electione, insti-*

tutione &c. Quandoque eâ præcedente, & quid operetur?

49 *Si hæc fiat de re præsente, transfert actualem possessionem ejus &c.*

50 *Investituræ realis ritus solent esse varii; & quales?*

51 *An ea possit etiam Laico committi?*

52 *Institutus in Beneficio quoad titulum, non potest propriâ auctoritate possessionem ejus apprehendere, licèt vacua sit.*

53 *Benè tamen accedente consensu Superioris.*

Investitus verbaliter de Beneficio, potest ejus possessionem apprehendere propriâ authoritate. Ibidem.

54 *Nisi specialis cujuspiam Ecclesiæ consuetudo, vel statutum, aliud exigat.*

55 *Possessionem vacuam Beneficii sibi collati propriâ authoritate apprehendens, potest puniri, saltem pœnâ arbitrariâ.*

56 *Non tamen idcircò privatus existit jure suo. Et n. seqq.*

57 *Collatio Beneficii, per Clericum acceptata, tribuit ei jus in re ante traditionem possessionis.*

Electus per confirmationem electionis ad Prælaturam, acquirit plenam administrationem. Ibid.

58 *Solvitur instantia.*

59 *Clericus violentiâ adhibitâ occupans Beneficium, eo ipso amittit jus, si quod in illo sibi competebat. Et num. 55.*

60 *Rem ab alio possessam propriâ authoritate apprehendens, censetur prædo, teneturque rem ablatam ante omnia restituere.*

22 QUæritur I. Quibus competat Institutio collativa Beneficii? Resp. I. Institutio collativa, seu potestas quoad titulum instituendi in Beneficiis præsentatos à Patronis, & per examen idoneos repertos, de Jure communi pertinet ad Episcopum loci, in quo situm est Beneficium. Ita communis; ac signanter Abbas *c. Cùm Ecclesia Vulterana. n. 8. vers. Tertio. de Election.* Fagnanus *c. Eam te. n. 6. de Ætat. & qualit. & c. Auditis. n. 2. de Præscription.* Barbosa *part. 3. de Offic. & potestat. Episcop. allegat. 72. n. 175. & 176.* citans Rotam *Decis. 85. n. 1. part. 2. Recent.* & alios. Idque patet ex *can. Omnes Basilicæ. 16. q. 7.* ubi generaliter dicitur, quòd omnes Basilicæ, secundùm priorem Canonum Regulam, in *ejus Episcopi potestate consistant, in cujus territorio positæ sunt.* Id ipsum clariùs habetur expressum in *c. Ex frequentibus. 3. h. t.* ubi proinde Summarium breviter sic loquitur: *Institutio beneficiorum spectat ad Episcopos, vel eorum Officiales.* Concordat *c. Cùm ex injuncto. 12. §. fin. de Hæretic.* cum similibus.

23 Atque idcircò Episcopus super hoc habet intentionem suam in Jure fundatam: uti conformiter Juribus prælegatis, notat Abbas in *c. Cùm venissent. n. 2.* & Barbosa *ibid. n. 2. h. t.* istud intelligens nedum de institutione collativa, sed etiam de auctorizabili: & idem Barbosa *cit. allegat. 72. n. 175. & 176.* Fagnanus, *ubi suprà, n. 6.* post Rotam *apud Card. Seraphinum decis. 776. n. 6.* Unde si lis inter Episcopum, & alium Prælatum inferiorem super jure instituendi in Beneficio oriatur, onus probandi pertinet ad inferiorem; eò quòd Episcopus fundet intentionem in *cit. can. Omnes Basilicæ. 16. q. 7. & c. Ex frequentibus. 3. h. t.* Atque in simili decisum habetur *cap. 2. de Restitut. spoliat. in 6.* junctis dictis suprà *Lib. 2. Tit. 19. De Probationibus. §. 5. n. 126. & 127.*

24 Resp. II. Etiam Vicarius Generalis Episcopi virtute mandati generalis, sicut & Capitulum Sede Episcopali vacante, potest instituere in Beneficiis præsentatos à Patronis. Ita quoad priorem partem Glossa *c. Et frequentibus ℣. Officialium.* & Abbas *ibid. n. 7.* & Barbosa *nu. 3. h. t.* Garcias *part. 5. de Beneficiis; cap. 8. n. 84. & 86.* citans alios: junctis dictis suprà *Tit. 5. de Præbend. §. 7. n. 190. & n. 197. & 198.* ubi etiam declaratur disparitas inter potestatem instituendi in Beneficiis præsentatos, & inter collationem liberam Beneficii. Posterior verò pars, loquens de Capitulo Sede vacante habetur in terminis decisa *cap. un. h. t. in 6.* illis verbis: *Et si Capitulum Sede vacante beneficia, quæ ad collationem Episcopi pertinent, conferre non possit: Præsentatos tamen à patronis potest admittere, si sint idonei, & eos instituere in beneficiis, ad quæ fuerint præsentati: Licèt ad Episcopum (si superesset) admissio, & institutio hujusmodi pertineret.* Hæc ibi.

Resp. III. Prælatis inferioribus potestas instituendi 25
in beneficiis Præsentatos, de Jure communi non competit: quamvis hæc ipsis ex Jure speciali (puta, ex privilegio, fundatione, consuetudine, aut præscriptione legitimè completâ) competere valeat. Ita Azorius *part. 2. lib. 6. cap. 22. quæst. 2.* asserens, quòd præfatam potestatem habeant Episcopi Jure communi; reliqui verò non nisi Jure speciali. Barbosa *part. 3. de Offic. & potest. Episc. allegat. 72. n. 176. & 184.* Pirhing *h. t. n. 6.* & alii. Prima pars patet ex *cit. can. Omnes Basilicæ. 16. q. 7. & c. Ex frequentibus. 3. h. t.* Unde Episcopum habere intentionem fundatam in Jure super institutione Clericorum in beneficiis suæ Diœcesis, proximè jam dictum est.

Nec obstat *c. Super eo. 15. de Offic. Delegat.* ubi di- 26
citur: *Si Archipresbyter, vel Archidiaconus, vel Episcopus, ad quem institutio pertinet, appellaverit*: ac proinde sequi videtur, non solùm Episcopo, verùm etiam Archipresbytero, & Archidiacono, de Jure communi competere institutionem in Beneficiis. Resp. enim cum Glossa *ibid. ℣. Archidiaconus.* Azorio, *ubi suprà*, & aliis, negando sequelam. Nam, ut concordentur jura juribus, dicendum est, quòd Episcopo competat facultas instituendi in beneficiis de Jure communi; Archipresbytero autem, vel Archidiacono, non nisi Jure speciali: videlicet, quando eis specialiter concessum est, instituere in Beneficiis; ut *c. Cùm satis. 4. de Offic. Archidiac.* Vel, cùm alias hoc obtinent de consuetudine, *arg. c. Dilecto. 10. eod.* Vel alio tali legitimo modo, *c. Cùm venissent. 6. h. t.* ubi etiam Archidiaconus, qui possidebat jus instituendi, pendente lite cum Diœcesano super ejus proprietate, defenditur in possessione; uti liquet ex textu *ibid. §. Nos igitur.* juncto Summario, & DD.

Altera pars datæ Conclusionis desumitur imprimis 27
ex *cit. c. Super eo. 15. de Offic. Delegat.* junctis proximè dictis. Eadem pars, in quantùm loquitur de privilegio, seu speciali concessione, præter Jura *n. præced.* allegata; patet ex *c. Ex frequentibus. 3. h. t.* junctâ Glossâ *℣. Officialium. & c. Cùm satis. 4. de Offic. Archidiac.* ibi: *Sine licentia & mandato Episcopi*: cum similibus.

Præterea, quòd ex fundatione, saltem ab antiquo 28
factâ, possit aliis præter Episcopum personis Ecclesiasticis, vel Capitulis, aut Monasteriis acquiri jus instituendi, quando nimirum in limine fundationis, ac de consensu Episcopi, apposita fuit qualitas illa seu conditio, ut institutio in ejusmodi Beneficio pertineat ad inferiorem: tradit Abbas *c. Cùm dilectus. n. 4. de Consuetud.* Barbosa *lib. 3. Jur. Ecclesiast. univ. cap. 12. n. 208.* Pirhing *h. t. n. 6.* & alii junctis dictis suprà *Tit. 5. De Præbend. §. 4. n. 105. & seqq.*

Additur notanter, ex *fundatione saltem ab antiquo* 29
facta. Nam de facto nova talis fundatio ampliùs locum non habet: eo quòd Concilium Tridentinum *Sess. 14. cap. 12. de Reform.* providè decrevit, ut *in casu fundationis, aut dotationis, hujusmodi institutio Episcopo, & non alteri inferiori reservetur.* Unde Sacra Congregatio, ejusdem Concilii Interpres, consulta, an in juribus patronatus, quæ post Concilium acquiruntur, reservari possit institutio alteri, quam Episcopo?

Respondit, non posse Ecclesiis etiam exemptis, nisi Rector illius ordinariâ fungeretur jurisdictione: prout refert Fagnanus *c. Cùm Ecclesia Vulterana. 31. de Election.*

30 Quòd autem consuetudine possit cuipiam inferiori, 30
putà, Abbati, Præposito, vel Archidiacono, competere institutio collativa in Beneficiis: tenet Glossa in *c. Super eo. ℣. Archidiaconus. de Offic. Delegat.* istud probans ex *c. Dudum. 54. §. Sed cùm in jure. de Elect. & c. Dilecto. 10. de Offic. Archidiac. & c. Ad hæc 2. de Excessib. Prælat.* Id ipsum tradit Abbas *c. Cùm satis. §. Nota hanc causam. de Offic. Archidiac.* hoc ipsum probans ex *c. Cùm venissent. 6. h. t. & c. Referente. 7.* junctâ Glossâ *℣. Assignavit. de Præbend.* Fagnanus *c. Eam te. n. 7. de Ætate & qualit.* citans Seraphinum *Decis. 306. n. 9.* Barbosa *cit. allegat. 72. n. 184.* allegans alios.

31 Hoc ipsum esse dicendum de præscriptione (*scilicet immemoriali*) notat Barbosa *d. allegat. 72. n. 184.* citans Marium Antonium *Var. Resolut. lib. 1. resol. 47. n. 6.* & Lambertinum *lib. 2. part. 2. q. 1. princip. art. 10.* Verumtamen Azorius *part. n. lib. 6. cap. 22. quæst. 3.* & Pirhing *h. t. n. 6.* istud concedunt absolutè de præscriptione, & non necessariò requirunt immemorialem: ut Barbosa *loc. cit.* idque juxta generalia principia in materia præscriptionis tradi solita. Et huic posteriori sententiæ accedit Fagnanus in *c. Auditis. num. 6. de Præscription.* ubi distinguendo plures casus, post Alexandrum de Nævo *ibid.* & Innocentium in *c. Cùm olim. de Restitut. spoliat.* concludit, quòd Prælatus inferior, si solus fuit usus jurisdictione, putà, quia solus instituit spatio quadraginta annorum, videatur præscripsisse excluso Episcopo.

32 Adduat Doctores, & signanter Barbosa *d. part. 3. de Offic. & potest. Episc. allegat. 72. n. 184.* Fagnanus *c. Cùm venissent. n. 14. h. t.* & Pirhing *eod. n. 6.* quòd Prælatis inferioribus, etiam Regularibus, competat jus instituendi in Ecclesiis sibi pleno jure subjectis. Idque colligitur ex *c. In Lateranensi. 31. de Præbend.* argumento à sensu contrario desumpto, ex illis verbis: *Statuentes nihilominùs, quatenus* Religiosi *in Ecclesiis, quæ ad ipsos pleno jure non pertinent, juxta ejusdem Concilii statuta, Episcopis instituendos Presbyteros repræsentent, ut illis de plebis cura respondeant.* Concordat *Clem. un. §. Quidam prætereà Capellanos. de Excessib. Prælat. & c. Cùm & plantare. 3. §. In Ecclesiis. de privileg.* ubi Glossa *℣. Pleno jure*, infert, quòd in Ecclesiis pleno jure ad Religiosos pertinentibus, nihil possit Episcopus attentare in illos: & ita institutio, & destitutio quoad temporalia, & spiritualia, ad ipsos pertineat, *c. Visis litteris. 16. q. 2.*

33 Cæterùm Ecclesiæ *pleno jure* dicuntur ad aliquem pertinere, quando utroque jure, id est, in spiritualibus & temporalibus, eidem subjectæ sunt. Glossa *in d. c. Cùm & plantare. 3. §. In Ecclesiis. ℣. Pleno jure. de Privileg.* & alia Glossa *c. Quoniam. 21. eod.* ubi verba illa exponendo, dicit: *utroque jure, scilicet in spiritualibus & temporalibus.* Card. Tuschus *Litt. P. Concl. 364. n. 3.* Barbosa *part. 3. de Offic. & potest. Episc. allegat. 89. n. 4.* citans alios; ac novissimè Ludov. Engel *de Privileg. Monasterior. Privileg. 46. §. De unione. pleno jure*, ubi ex professo de hoc tractat.

34 Resp. IV. Laici nullo modo possunt propriè instituere Clericum in aliquo Beneficio. Ita communis, & ratio est: quia potestas instituendi in Beneficiis, est spiritualis; cujus incapax est Laicus, *c. Decernimus. 2. de Judiciis. & c. Causam quæ. 7. de Præscription.* cum similibus. Concordant dicta superiùs *Lib. 1. Tit. 6. De Election. n. 174. & 175. & num. 219.* ubi in simili dicitur, Laicos non posse eligere, vel eligi ad beneficia Ecclesiastica, nisi ex speciali dispensatione, seu privilegio Papæ: quâ ratione ipsis etiam competit jus patronatus, seu jus præsentandi, vel nominandi Clericos idoneos ad beneficia Ecclesiastica vacantia: nam istud non est propriè instituere in Beneficiis.

Eadem Conclusio patet ex *c. Prætereà quia. 4. de* 35
Jurepatronat. ubi Laici, qui Clericos instituere, vel destituere præsumunt in Ecclesiis, etiam patronatis, jubentur anathemate feriri, seu excommunicari. Item ex *can. Si quis deinceps. & can. Quoniam. 16. q. 7.* ubi Clericus non solùm pœnæ suspensionis, sed etiam excommunicationis subjacere decernitur, qui investituram Ecclesiarum, contra Statuta Sanctorum Patrum, de manu Imperatoris, vel Regis, aut alterius Laicæ personæ suscipere præsumpserit: nam, ut *cit. can. Quoniam*, notatur, *ex eo plurimas perturbationes in Ecclesia (imò ruinam sanctæ religionis) oriri cognovimus.* Quamquam de facto, sive post Concilium Lateranense, relatum, *cit. c. Prætereà quia. 4. de Jurepatronat.* pœna illa suspensionis, atque excommunicationis non sit latæ, sed ferendæ primùm sententiæ; uti notat Glossa *d. c. Prætereà quia. ℣. Communione privetur.* & Abbas *ibid. n. 1. de Jurepatronat.* ac sequitur Pirhing *eod. tit. nu. 24.* Concordant dicta superiùs *Tit. 5. De Præbendis. §. 17. num. 515. & 516.* ubi tales censentur *Intrusi*: &, si persisterint in Beneficio taliter suscepto, à ministerio Ecclesiastico, & Ordine deponendi, *cit. c. Prætereà quia. 4. de Jurepatronat.* & alibi: atque efficiuntur ineligibiles, *c. Quisquis. 42. de Election.*

Quæritur II. Ad quem pertineat Institutio auctori- 36
zabilis, atque an hæc præscriptione acquiri possit? Resp. I. Institutio auctorizabilis, sive potestas conferendi curam animarum de Jure communi pertinet ad Episcopum: adeò, ut nec Archidiaconus sine licentia, & mandato Episcopi, possit curam animarum committere. Ita textus apertus in *c. Cùm satis. 4. de Offic. Archidiac.* ubi Glossa *fin. & DD.* communiter. Concordat *can. Nullus omninò. 16. q. 7.* ubi hoc ipsum expressis verbis sancitum legitur.

Excipe casum, quo Prælatus inferior jurisdictionem 37
habet quasi Episcopalem in Clerum, & populum, privativè ad Episcopum: putà, quia nullius est Diœcesis. Fagnanus *c. Eam te. n. 4. de Ætate & qualitat. & c. Cùm contingat. nu. 31. & 37. de foro compet.* allegans sententiam Sac. Congregationis Concilii. Siquidem Prælatus ejusmodi constituitur in proprio territorio; ita ut veniat nomine Diœcesani, juxta Glossam *in Clem. 1. ℣. Diœcesanis.* & Abbatem *ibid. n. 15. de Foro competent.* Et quia omnimodam habet jurisdictionem in Clerum, & populum privativè ad Episcopum, hoc ipso obtinet potestatem tradendi curam animarum, utpote quam alius præter Papam tribuere non posset.

Resp. II. Institutio auctorizabilis, seu jus tradendi 38
curam animarum absque consensu Episcopi, nequit Archidiacono, vel aliis Prælatis Episcopo subjectis competere vi consuetudinis, seu præscriptionis. Ita Abbas *c. Cùm satis. 4. not. 3. de Offic. Archidiac.* & Jo. Andreas *ibid. n. 6. & 18.* Fagnanus *d. c. Eam. te. nu. 3. de Ætate & qualitat.* Layman, *cit. c. Cùm satis.* post Azorium *part. 1. lib. 5. cap. 19. §. Consuetudo item* & Pirhing *eod. tit. de Offic. Archidiac. n. 13.* & alii: quamvis Barbosa *part. 3. de Offic. & potest. Episc. allegat. 72. nu. 185.* cum nonnullis aliis à se allegatis, & post ipsum Engel *h. t. n. 8.* oppositum teneant. Conclusio desumitur ex *d. c. Cùm satis. de Offic. Archidiac.* ubi Alexander III. Elianensi Archidiacono, (qui sine licentia Episcopi sui committebat curam animarum, dicens, hoc ex consuetudine sibi licere; prout refert Glossa in Casu *ibid.*) rescripsit in hæc verba: *Quoniam igitur obtentu alicujus consuetudinis, non debet contra Sanctorum Patrum constitutiones venire, & quod ad tuum non spectat Officium vendicare: mandamus, ut nemini sine licentia, & mandato Episcopi, curam præsumas committere animarum.* Hæc ibi.

Nec sufficit cum Glossa *ibid. ℣. Consuetudinis*, re- 39
latum Capitulum intelligere de consuetudine non præscripta-

præscripta. Nam contrà est. Tum quia istud est divinare; cùm textus absolutè id fieri prohibeat *obtentu alicujus consuetudinis*; quasi diceret: *Obtentu nullius consuetudinis id debes facere &c.* ut loquitur Jo. Andreas *cit. n.* 18. Tum quia, ubi in Jure fit mentio de consuetudine denotatur completa & præscripta, *arg. c. Cumana.* 50. & notat Abbas *ibid. n.* 4. *de Election.* Jo. Andreas *d. n.*18. Mascardus *de Probation. Concl.*172.*n.* 11. & alii. Siquidem hæc sola, propriè & absolutè, dicitur *Consuetudo*: alia verò non nisi in facto consistit.

40 Accedit ratio datæ Conclusionis. Quia irrationabilis, atque idcircò invalida est consuetudo, quæ est perniciosa Ecclesiis, eisque grave damnum infert, *cap.* 1. *de Consuetud. & cap.* 1. *de his, quæ fiunt à major. part. Capit.* estque jam dictum suprà *Lib.* 1. *Tit.* 4. *de Consuetudine.* §. 3. *n.* 84. & 85. Atqui consuetudo illa, vi cujus Archidiaconus, vel alius Prælatus Episcopo subjectus, posset sine licentia Episcopi, sicque eo inscio, vel etiam invito, conferre curam animarum, atque instituere Curatos inferiores, foret perniciosa Ecclesiis: ergo. Minor patet ex eo: quia Episcopi est invigilare, ne indigni instituantur, atque promoveantur ad regimen animarum, *can. Regenda. & can. Quæcunque* 10. *q.* 1. Hoc autem Episcopus præstare nequiret, non absque gravi periculo animarum, si inferior, vi consuetudinis obtinere valeret institutionem authorizabilem; & sic absque examine Episcopi, imò ipso inscio, vel saltem non consentiente, posset cæteris Clericis conferre curam animarum. Unde non immeritò Concilium Tridentinum *Sess.* 7. *cap.* 13. *de Reform.* contrariam consuetudinem, etiam immemorialem, reprobavit, verbis illis suprà *n.* 15. jam relatis.

41 Nec obstat ratio Barbosæ *cit. allegat.* 72. *num.* 185. desumpta tum ex generalibus principiis in materia consuetudinis, atque præscriptionis tradi solitis: tum ex eo, quòd Religiosi possint viâ præscriptionis acquirere Ecclesiam pleno jure quoad omnimodam jurisdictionem; & consequenter etiam præscribere potestatem tradendi curam animarum, *arg. Clem. un.* §. *Quidam prætereà. de Excessib. Prælat.* Resp. enim, generalia illa principia non procedere, ubi consuetudo est irrationabilis, seu perniciosa Ecclesiis; qualis est hæc juxta proximè dicta.

42 Ad alterum dicitur, Conclusionem præmissam loqui de Archidiacono, & aliis Prælatis Episcopo subjectis: nam de istis loquendo sequeretur pernicies, graveque damnum Ecclesiarum, si sine licentia Episcopi, eoque inscio, vel etiam invito, possent committere curam animarum. Per hoc tamen non negatur, quin Religiosi, seu horum Prælati, possint præscribere jura Episcopalia, *c. Cùm olim.* 18. *de Præscription.* vel etiam totum jus Episcopale in certis Ecclesiis Diœcesis; adeò, ut hæ Prælatis illis remaneant pleno jure subjectæ, per textum notabilem *in c. Auditis.* 15. §. *Quocirca.* junctâ Glossâ ℣. *Jus Episcopale. eod.* sicque in consequentiam etiam valeant præscribere institutionem auctorizabilem, seu potestatem tradendi curam animarum pro memoratis Ecclesiis: ex hoc enim non sequitur absurdum *num.* 40. allegatum, hoc ipso, quòd illarum Ecclesiarum cura non ampliùs pertineret ad Episcopum. Secùs dicendum de Archidiacono, & aliis Prælatis Episcopo adhuc subjectis, ob memoratum absurdum, & Jura talem consuetudinem meritò reprobantia. Unde Abbas *cit. c. Cùm satis. Not.* 3. *de Offic. Archidiac.* notat quidem, quòd institutio auctorizabilis, scilicet cura animarum, consuetudine per Archidiaconum, vel inferiorem Prælatum ab Episcopo quæri non possit: nihilominùs hoc non obstante, *in c. Cùm non liceat. n.* 17. *de Præscription.* ex professo docet, quòd Prælatus exemptus possit præscribere potestatem committendi curam animarum pro certa Ecclesia: & tunc (inquit) *ipse Abbas*, seu Prælatus exemptus taliter præscribens, *visitabitur à suo Superiore, cùm sit exemptus.*

43 Quæritur III. Ad quem pertineat Institutio corporalis in Beneficiis? Resp. I. Spectato Jure communi, Institutio corporalis in Beneficiis (vulgò *Investitura*, seu *Installatio*) spectat ad Archidiaconum. Ita communis; estque textus expressus in *c. Ad hæc.* 7. §. *In quadam, de Offic. Archidiac.* ibi: *Institutio corporalis tam super beneficiis, quàm etiam dignitatibus ad ipsum* (Archidiaconum) *debeat pertinere.* Quamquam hinc excipiendi sint Canonicatus: nam institutio corporalis in istis, de Jure spectat ad Decanum; uti probat textus in *c. Post electionem* 7. *de Concession. Præbend.* illis verbis: *Per cujus* (Decani) *manum debebas in Capitulo investiri*: junctâ Glossâ *ibid.* ℣. *Ordinationem.*

44 Additur tamen, *spectato Jure communi.* Nam de consuetudine, quæ hodie multis in locis obtinet adversùs Archidiaconos, Institutio corporalis, seu investitura in Beneficiis pertinet ad Episcopum, vel Delegatum ab eo, *arg. c. Licèt Episcopus.*28. *de Præbend. in* 6. ubi de Episcopo dicitur, quòd in casu ibidem expresso possit quidem conferre Beneficium ab altero possessum, illum tamen, cui contulerit, non debeat, priore possessore non vocato, *in possessionem ipsius inducere corporalem.* Quibus posterioribus verbis, argumento à sensu contrario desumpto, satis indicatur, ad Episcopum, vel Delegatum ipsius, de facto spectare institutionem corporalem: idque vi consuetudinis, per quam Archidiaconi amiserunt jus, cæteroquin de Jure communi sibi competens, peragendi institutionem corporalem. Covarruvias *lib.* 3. *Variar. Resolut. cap.* 16. *n.* 7. *vers. Tertius casus.* Engel *h. t. n.* 5.

45 Fatendum quidem, quòd citatum *c. Licèt Episcopus. de Præbend. in* 6. præcipuè loqui videatur in casu, quo Beneficium est litigiosum, atque ab alio occupatum, sive possessum. Tunc enim necesse est, ut Episcopus ipsum anteà citatum audiat, si fortè justam causam retinendi Beneficium allegare possit: alioquin verò Episcopus per sententiam ipsum expellat, decernendo simul, quòd alter, cui Beneficium jam contulerat, in ejus possessionem corporalem inducendus sit; sicque ipsemet Episcopus eum inducere censeatur. Covarruvias, & Engel, *ubi suprà.* Verumtamen per hoc non negatur, quin etiam de consuetudine possit institutio corporalis ad Episcopum, vel Delegatum ipsius, pertinere: quàlis consuetudo præsertim in amplioribus Diœcesibus, sicque Archidiaconis longiùs plerumque distantibus, invaluisse videtur.

46 Quæritur IV. Qui soleant esse ritus Institutionis corporalis, seu investituræ in Beneficiis? Ubi prænotandum est cum Engel *h. t. n.*5. & Julio Claro, *in §. Feudum. quæst.* 26. *n.* 1. quòd in Beneficiis, sicut & in Feudo, duplex Investitura à Doctoribus distingui soleat: una verbalis, seu (ut Julius Clarus loquitur) abusiva, quæ fit per verba cum traditione alicujus signi: putà, cum impositione Byrreti, vel (loquendo de Feudis) per traditionem annuli, vel ensis: altera realis, seu propriè dicta, quæ fit per actualem introductionem in possessionem Beneficii, seu re feudalis. Quo prænotato,

47 Resp. I. Loquendo de Investitura verbali, quæ nonnunquam Investituræ reali præmittitur, solet in quibusdam locis investiendus coram Episcopo, aut Vicario Generali, vel Consilio Ecclesiastico ipsius, facere professionem Fidei, juxta præscriptum Concilii Tridentini *Sess.* 24. *cap.* 12. *de Reform.* & dicta superiùs *Lib.* 1. *Tit.* 1. *de Summa Trinitate.* §. 8. *n.* 157. *& seqq.* atque insuper Episcopo præstare juramentum obedientiæ, & fidelitatis: & tunc imponitur ipsi annulus, vel Byrretum, adjunctis verbis investituram significantibus.

48 Porrò hujusmodi Investitura verbalis quandoque fit nullâ præcedente electione, institutione, vel collatione; putà, quia Superior capiendo annulum, vel Byrretum, dicit: *Investio te de tali Beneficio &c. &* tunc

tunc ea habet vim collationis, atque per eam transfertur jus Beneficii in investitum, dummodò investiens potestatem habeat conferendi. Jo. Andreas *c. Transmissam. n.* 13. *de Election.* Abbas *c. Authoritate. n.* 9. *h. t.* Pirhing *eod. nu.* 1. Quandoque verò fit præcedente electione, institutione, vel collatione: & tunc, si fiat in absentia rei, putà beneficii Ecclesiastici, Investitura ejusmodi est quasi confirmatio juris præcedentis; atque inducit, non quidem actualem possessionem (secluſâ speciali locorum consuetudine, *arg. c. Ex litteris.*2. *de Consuetud.*) sed obligationem duntaxat ad faciendam traditionem dictæ actualis possessionis; vel ad summum confert licentiam, propriâ authoritate vacuam possessionem occupandi. Abbas *cit. n.* 9. Engel *h. t. n.* 5. Jul. Clarus *in d.* §. *Feudum. quæst.* 26. *nu.* 2.

49 Additur tamen ly, *Si fiat in absentia rei &c.* Nam si dicta investitura fieret de re præsente, vel saltem existente in conspectu investientis, jam non esset mera Investitura verbalis, sed realis; atque transferret actualem possessionem Beneficii vacui, seu in cujus possessione nullus alius existit. Jo. Andreas *cit. c. Transmissam. n.* 13. & 14. *de Election.* Abbas *d. n.* 9. sic concordans Glossas, quæ alioquin videntur contrariæ: esque ampliùs dictum suprà *lib.* 2. *Tit.* 12. *De causa Possessionis & proprietatis. n.* 111. 112. 117. *& seqq. ac n.* 140.

50 Resp. II. Quantùm attinet ritus Investituræ realis, seu corporalis, iidem solent esse varii, pro diversitate locorum; prout notat Zoesius *h. t. n.* 4. Engel *eod. n.* 5. & 6. Pirhing *n.* 1. Sannig *eod. tit. cap.*3. *n.* 4. Unde in praxi expedit, laudabiles cujuslibet loci consuetudines, ritusque investiendi realiter in Beneficiis ab antiquo usitatos, observare. Sic Abbates v. g. investiuntur per inductionem in templum, & collocationem in Sede: quâ *investitura in spiritualibus* (ut vocant) peractâ, alicubi sequitur *investitura in temporalibus*, deducendo novum Abbatem in ædes Abbatiales, atque claves earundem &c. ipsi assignando. Canonici solent investiri per assignationem loci in Choro, & Capitulo. In Parochialibus Beneficiis investitura fit per introductionem in Templum, osculo Altaris summi, aspersionem Aquæ benedictæ, pulsum Campanæ &c. Alicubi verò tota Investitura verbalis, & realis, simul peragitur in ipso loco Parochiæ per Commissarium Episcopi; atque in die Festo, dum Parochiani ad Divina conveniunt, proponitur ipsis in Ecclesia novus Parochus, qui & ibidem publicè professionem Fidei, atque juramentum obedientiæ deponit, ac Insignia Parochialia recipit &c. de quo plura Engel *cit. n.* 6.

51 Addit Zoesius *d. n.* 4. & Engel *n.* 5. quòd Investitura realis, si nullam aliam cæremoniam Ecclesiasticam habeat annexam (putà, quia jam præcessit Investitura verbalis per traditionem Byrreti &c.) sed solummodò concernat actualem introductionem in locum Beneficii una cum traditione clavium, & jurium, librorumque attinentium, etiam Laico committi possit: nam talis Investitura est meri facti.

52 Quæritur V. Utrùm institutus quoad titulum in Beneficio, possit possessionem ejus propriâ authoritate apprehendere? Resp. I. Institutus in Beneficio quoad titulum, non potest propriâ authoritate possessionem ipsius apprehendere, etiamsi vacua fuerit. Ita Covarruvias *Var. Resolut. lib.*3. *cap.*16. *n.*7. & 8. ubi post relatas aliorum Doctorum sententias, & distinctos diversos casus, tandem *vers. Quòd si juris &c.* hanc opinionem, veluti justiorem, recipit; & paulò post subjungit, Auditores Rotæ passim observare, & pronunciare, quòd nemini, etiam canonicum titulum habenti, liceat possessionem propriâ authoritate occupare. Rebuffus *in Praxi Benefic. tit. de Missione possession. n.* 2. 4. & 5. asserens inter alia: *Si sapis ad ista evitandum, non accipias possessionē propriâ authoritate, sed facias te induci per alium juxta collationis formam.* Engel *h. t. n.* 4. & alii. Ratio est: quia SS. Canones Investituram, seu Institutionem corporalem in Beneficiis, indistinctè requirunt, hoc ipso, quòd eam specialiter attribuant Archidiacono, *c. Ad hæc.*7. *de Offic. Archidiac.* Frustra enim talis Institutio corporalis à Jure fuisset adiuventa, si cuivis liceret propriâ authoritate possessionem Beneficii sibi collati apprehendere. Idque non immeritò statutum fuit: tum ne quis accipiat sibi honorem in Ecclesia Dei, nisi vocatus à Deo sicut Aaron, *can. in scripturis.*8. *q.* 1. Tum ut Pastores animarum non intrent in Ovile Christi, nisi per ostium, atque aperiente Ostiario etiam per Institutionem corporalem, *Joan. cap.*10 *& can. Tres personas.*23. *q.*4. cum similibus.

53 Additur tamen in data conclusione, *non potest propriâ authoritate.* Nam quòd accedente consensu, seu licentiâ legitimi Superioris, valentis tradere possessionem corporalem, possit quis ingredi possessionem vacuam Beneficii, eamque capere nullo alio introducente, passim fatentur Doctores; eò quòd jam interveniat authoritas Superioris. Unde, quòd de Beneficio absente investitus verbaliter per traditionem annuli, aut Birreti, vel hujusmodi, possit apprehendere possessionem illius propriâ authoritate; tenent Abbas *c. Authoritate. n.*9. *h. t.* Covarruvias *cit. cap.* 16. *n.*7. *vers. Primus etenim.* Rebuffus *in Praxi Beneficior. tit. de Missione in possessionem. n.* 6. Layman *in cit. Nosti. n.* 4. *de Election.* Engel *h. t. n.* 5. Jul. Clarus *d.* §. *Feudum. quæst.* 26. *n.* 1. & Jason. *l. Si ex stipulatione. n.* 5. *ff. de Acquirend. possess.* & alii. Rationem dant: quia per ejusmodi Investituram verbalem, unà cum traditione v. g. Birreti factam, videtur Superior, quantùm in eo est, illud beneficium in investitum transferre. Et quamvis per hoc non transferatur possessio corporalis respectu Beneficii absentis, sed ad illius apprehensionem requiratur ipsum corpus Beneficii, aut saltem, quòd illud sit in conspectu tradentis annulum, seu Birretum, juxta dicta superiùs *Lib.* 2. *Tit.*12. *de Causa possessionis.* §. 4. *n.* 113. 117. 119. *& seqq.* nihilominùs existimant præallegati Authores, tacitam fuisse datam à Superiore, accipiendi vacuam possessionem ejus propriâ authoritate, quidquid contradicat Dynus in *Reg.* 1. *Beneficium. n.* 17. *de Reg. Jur. in* 6. cum nonnullis aliis.

54 Istud tamen limitandum est cum Laymano *c. Nosti. n.* 4. *vers. Dico.*2. *de Election.* Si specialis cujuslibet Ecclesiæ consuetudo, vel Statutum vigeat, quòd verbaliter institutus, provisus, aut confirmatus, possessionem, quamvis vacantem, ipsemet capere non possit; sed solemniter & corporaliter introduci debeat in ejus possessionem. Tunc enim istud erit observandum: adeò, ut priusquàm ea solemnitas peracta fuerit, non censeatur requisita possessio. Abbas *c. Cùm super. n.* 16. & 17. *de Causa possession.* & Innocentius *ibid. init.* & rursum Abbas *c. Transmissam. n.*6. *vers. Conclude ergo. de Election.* allegans Doctores communiter; idque probans ex *can. In his rebus. dist.* 11.

55 Resp. II. Etsi possessionem vacuam Beneficii sibi collati propriâ authoritate apprehendens, possit per Superiorem puniri, pœnâ saltem arbitrariâ: non tamen idcircò privatus existit jure suo, qui taliter possessionem apprehenderit; nisi violentiam adhibeat. Prima pars sequitur ex dictis *n.*52. eamque tradit Covarruvias *d. lib.* 3. *Var. Resolut. cap.* 16. *n.* 7. *vers. Quòd si juris.* & Engel *h. t. n.* 4. Talis enim ageret contra apertam Juris communis dispositionem; sicque puniri meretur.

56 Alteram partem tenet Covarruvias *lo. cit.* asserens quòd etsi canonicum habens titulum, & propriâ authoritate vacuam Beneficii possessionem apprehendens malè fecerit, non requirendo Superioris licentiam, canonico tamen titulo & justo possideat. Id ipsum tradit Rebuffus *in Praxi Benefic. tit. de Missione in possessionem,*

sionem, n. 3. post Jo. de Selva *Tract. de Beneficio. part.* 2. *cap.* 15. & favet Abbas *in d. c. Transmissam. n.* 3. *de Election.* contra Dinum *cit. Reg.* 1. *Beneficium. n.* 16. *de Reg. Jur. in* 6. & nonnullos alios, quos in contrarium citat Abbas *ibid.* Ratio hujus partis Conclusionis est: quia licèt installatio, seu institutio corporalis in Beneficio, de Jure præmitti debeat, juxta dicta *n.* 52. nullibi tamen habetur, neque probatur, quòd requiratur ad substantiam actûs; ac proinde sufficit dicere, quòd ea sit de solemnitate, non autem de substantia. Sicut in simili accidit in Judiciis, utpote in quibus nonnulla requiruntur ad substantiam, quando videlicet istud reperitur in Jure expressum: alia verò solummodò pertinent ad solemnitatem; uti notat Glossa in *Summa.* ℣. *Quòd autem. caus.* 2. *q.* 1.

57 Accedit, quòd sola collatio canonica, per Clericum acceptata, jam ante traditionem possessionis, ejusque apprehensionem, jus in beneficio Ecclesiastico, seu jus in re tribuat, *cap. ult. de Concession. Præbend. in* 6. junctâ Glossâ *penult.* ℣. *Collatio de Præbend. in* 6. atque amplùs dicetur infrà *n.* 77. *& seqq.* Similiter, quòd Electus per confirmationem suæ electionis ad beneficium Ecclesiasticum, seu Prælaturam, acquirat plenam administrationem; probat textus notabilis in *c. Transmissam.* 15. §. *Respondemus. de Election.* & tradit Glossa in *c. Nosti.* ℣. *Confirmata. eod.* & Innocentius *in d. c. Transmissam. n.* 1. & Jo. Andreas *ibid. n.* 6. atque Covarruvias *cit. cap.* 16. *n.* 6. asserens, quòd ferè communi omnium judicio receptum sit, ante apprehensionem corporalis possessionis, posse habentem justum titulum & canonicum, nemine possidente, propriâ authoritate ministrare ipsi Beneficio, & ejus curam habere, atque exercere. Atqui hæc forent falsa, si administrans ante obtentam possessionem corporalem, sicque hanc ipso facto apprehendens, privatus existeret jure suo; ergo.

58 Nec obstat, quòd electus, si ante obtentam confirmationem administrare præsumpserit, nulliter agat, *c. Nosti.* 9. *& c. Qualiter.* 17. *de Election.* imò etiam ipso facto privatus sit jure ex electione sibi quæsito. Resp. enim, præfata Jura expressis verbis loqui de electo administrante ante obtentam confirmationem suæ electionis; non verò de electo post confirmationem administrante, quamvis id fiat ante apprehensionem corporalis possessionis, seu investituræ, utpote de qua nec minimè ibidem fit mentio: prout liquet ex textu allegatorum Jurium, quæ proinde, argumento à sensu contrario, potiùs militant in oppositum, faventque nostræ Conclusioni.

59 Tertia tandem pars Conclusionis, loquens de violentia adhibita, per quam Clericus privaretur jure suo, est communis; atque habetur expresè decisa in *c. Eum qui.* 18. §. *Insuper. de Præbend. in* 6. illis verbis: *Insuper ut violenti, qui authoritate (seu veriùs temeritate) propriâ occupare Dignitates, Personatus, aut alia quæcunque Ecclesiastica beneficia non verentur, etsi non virtutis amore, pœnæ saltem formidine à suæ temeritatis audacia refrænentur, eo ipso jus, si quod in Dignitatibus, Personatibus, & Beneficiis occupatis taliter, vel ad ea ipsis forsitan competebat, amittant.* Hæc ibi. Et quidem rigor dictæ Decretalis innititur rigori Juris Civilis *l. Si quis in tantum. C. Unde vi. & can. Placuit.* 16. *q.* 6. Accedit textus *in l. Si ex stipulatione. ff. de Acquirend. possess.* ubi sine possessoris voluntate nactus possessionem rei stipulatæ, vel emptæ, censetur prædo, atque ut talis possidere, non ut emptor.

60 Generaliter enim rem ab alio possessam, sive justè possideat, sive injustè, nemo propriâ authoritate, atque sine judicis Decreto, apprehendere, & possidere potest: alioquin censetur prædo; *cit. l. Si ex stipulatione*: & rem alteri ablatam tenetur restituere, *l. Nec ex vera. C. de Acquirend. possess.* Nam, quòd spoliatus ante omnia sit restituendus, patet ex *cap. ult. de Ordine cognition.* cum concordantiis; estque ex professo dictum suprà *Lib.* 2. *Tit.* 13. *De restitutione spoliatorum.* §. 3. *n.* 48. *& seqq.* Et propter ista in præmissis Conclusionibus notanter, ac repetitis vicibus, additum fuit ly, *Vacuam possessionem beneficii*: quæ amplùs confirmantur ex dictis suprà *eod. lib.* 2. *Tit.* 12. *De Causa Possessionis &c.* §. 4. *n.* 115. *&* 118.

§. III.

De instituendis in Beneficiis, jureque eorum per Institutionẽ acquisito: ubi & de Institutione, ac Dispensatione Sui ipsius.

SUMMARIUM.

61 *In beneficiis Ecclesiasticis Laici non possunt instituti, sed soli Clerici.*
62 *Clerici possunt instituti in Beneficiis certum Ordinem sacrum requirentibus, licèt istum nondum habeant.*
63 *Dummodò infrà tempus à Jure statutum possint ad Ordinem requisitum promoveri.*
64 *Et aliàs sint idonei.*
65 *Regulariter in Beneficiis non debent instituti Clerici unius duntaxat originis, seu Nationis; sed viri litterati, & idonei, undecunque venientes.*
66 *Dummodò excipiantur Beneficia patrimonialia.*
67 *Quot sint instituendi in Collegiis Clericorum, aut in Monasteriis Regularium recipiendi? Et nu. seqq.*
Numerus eorum debet constitui secundùm facultates Ecclesiarum, vel Monasteriorum, nec plures admitti. Ibid.
68 *Simulque tot recipi, quot ex consuetis redditibus sustentari valent.*
69 *Intelligendo istud etiam de Ecclesia numerata. Et n. seqq.*
70 *Si redditus Ecclesiæ notabiliter decrescant, potest numerus Canonicorum, etiam taxatus, diminui*
71 *Propter modicum tamen incrementum, vel decrementum, non est recedendum à numero consueto &c.*
72 *Intra quod tempus debeat fieri Institutio præsentatorum in Beneficio, aut confirmatio electorum, & num. seq.*
Tempus istud non est à Jure præfinitum, dummodò non diu differatur. Ibid.
73 *Quid agendum, si institutio, vel confirmatio diutiùs æquo differatur?*
74 *Per præsentationem Clerico, cæteroquin idoneo, acquiritur jus ad rem respectu Beneficii. Et n. seqq.*
75 *Præcipuè loquendo de jurepatronatus Ecclesiastico. Patronus Ecclesiasticus nequit variare præsentando alterum. Ibid.*
Præsentatio Patroni Ecclesiastici habet vim electionis &c. Ibid.
76 *Quid dicendum de præsentatione per Patronum laicum facta?*
77 *Institutio verbalis, seu collatio canonica tribuit jus in re, seu jus perfectum in Beneficio, etiam ante traditionem possessionis.*
78 *Postquam tamen est acceptata.*
79 *Acceptatio hujusmodi potest fieri non tantùm à Clerico promoto, sed etiam ab alio ejus nomine.*
80 *Etiam à Laico.*
81 *Dummodò is habeat speciale mandatum ad acceptanda Beneficia pro alio, licèt certum horum non exprimatur.*

82 *Aliàs Clerico promoto immediatè non acquiritur jus in Beneficio, donec sequatur ratihabitio prioris acceptationis per alterum factæ.*
83 *Nihilominùs per collationem absenti factam, acquiritur huic jus ad rem respectu Beneficii, etiam ante ejus acceptationem.*
84 *Neque collatio illa absenti facta potest revocari per Episcopum, nisi &c.*
85 *Cur donatio absenti facta possit semper revocari ante ejus acceptationem; non item collatio Beneficii?*
86 *Per institutionem realem, seu corporalem (vulgò, Investituram) confertur vera, & actualis possessio Beneficii.*
87 *Is, ad quem spectat collatio Beneficii, non potest se ipsum instituere.*
88 *Neque potest ab alio per se delegato institui.*
89 *Benè tamen à Papa; vel ab eo, in quem jus instituendi anteà absolutè transtulit.*
90 *Proponitur notabilis objectio, & quæstio, an possit Papa, vel alius Prælatus secum ipso dispensare? Et num. seqq.*
91 *Refertur sententia Canonistarum, negantium posse Prælatum per se, & directè, secum ipso dispensare.*
92 *Et quomodo Prælati possint suis Confessariis committere, ut se absolvant, vel secum dispensent? Et quid dicendum de Papa? Ibid.*
93 *Proponitur sententia Theologorum, affirmantium, Papam, & alios Prælatos posse secum dispensare in iis, in quibus possunt dispensare cum subditis suis. Et num. seqq.*
94 *&* 95. *Atque horum responsio ad objectionem* num. 90. *propositam.*
96 *Papa potest secum dispensare in omni Jure positivo humano.*
Et an possit se à proprio juramento absolvere? Ibid.
97 *Episcopi, aliique Patroni, possunt uti dispensatione generali, quam concedunt Civitati, vel toti Conventui.*
98 *Sententia Theologorum est probabilis; Canonistarum probabilior, Juri conformior, & tutior.*

61 QUæritur I. Quinam sint instituendi in Beneficiis, Resp. I. In Beneficiis Ecclesiasticis Laici non possunt instituti, sed soli Clerici. Ita communis; & patet ex *cap.* 2. *h. t.* ibi: *Cùm Laici non debeant in Canonicorum numero computari.* Et hoc adeò verum est, ut seclusâ speciali dispensatione Apostolicâ non sufficiat, si quis eorum primùm post factam institutionem in Beneficio, vel etiam collationem ipsius, fiat Clericus suscipiendo primam Tonsuram, *arg. c. Ex litteris.* 6. *de Transactionib.* estque amplùs dictum suprà *Lib.* 1. *Tit.* 6. *De Electione.* §. 9. *n.* 219.

62 Resp. II. Nihilominùs Clerici à Patronis præsentati, possunt instituti in Beneficiis certum Ordinem Sacrum requirentibus, licèt istum nondum habeant: dummodò infrà tempus à Jure statutum possint ad requisitum Sacrum Ordinem promoveri, & aliàs sint idonei. Ita communis; estque decisum *cap.* 2. *h. t. in* 6. illis verbis, *Si is, ad quem Rectoris præsentatio in aliqua Parochiali Ecclesia noscitur pertinere, quempiam non constitutum in Sacris præsentet ad eam, ipsam (dummodò aliàs sit idoneus, & infra tempus à Jure statutum ad Ordines, quos ipsius Ecclesiæ cura requirit, valeat promoveri) decernimus admittendum.* Hæc Pontifex.

63 Additur notanter in Conclusione, *Dummodò infra tempus à Jure statutum possint ad requisitum Sacrum Ordinem promoveri.* Hoc enim expresè requiritur in præallegato textu, juncto *c. Licèt canon.* 14. *de Election. in* 6. ubi Ecclesiam Parochialem recipiens, jubetur intra annum Sacerdos fieri.

Additur ulteriùs, *& aliàs sint idonei.* Nam, quòd 64
Clerici ad Beneficia admittendi, debeant esse idonei, præter Jus naturale, pariter liquet ex relato textu, & pluribus aliis concordantiis. Atque ideò v. g. Clericus Minorista, præsentatus per Patronum ad Beneficium Parochiale, tempore præsentationis debet esse viginti quinque annorum, saltem inchoatorum: ista quippe ætas requiritur in promovendis ad Beneficia curata, *c. Cùm in cunctis.* 7. §. *Inferiora. de Election. & cit. c. Licèt canon.* 14. *eod. in* 6. & notat Pirhing *h. t. num.* 12. citans alios. Idem, servatâ proportione, dicendum de reliquis qualitatibus, quæ requiruntur ex parte eligendorum, atque præficiendorum, sive instituendorum in beneficiis Ecclesiasticis; atque superiùs *Lib.* 1. *Tit.* 6. *De Electione.* §. 9. *& Tit.* 14. *de Ætate & qualitate &c. à n.* 2. *usque ad n.* 22. ex professo declarantur. Et quia ejusmodi qualitates, in instituendis requisitæ, plures sunt, in locis proximè citatis videndæ: hinc, ne Clerici eisdem, vel saltem aliqua ipsarum carentes, minùsque idonei instituantur; providè Concilium Tridentinum *Sess.* 7. *cap.* 12. *de Reform.* expressis verbis decrevit, neminem ad quævis beneficia Ecclesiastica esse instituendum, confirmandum, vel quovis modo admittendum, nisi prævio Ordinariorum examine idonei reperiantur; ut jam dictum paulò superiùs *n.* 15. *& seqq.*

Resp. II. Regulariter loquendo, in Ecclesiis, be- 65
neficiisque Ecclesiasticis, non debent institui Clerici unius duntaxat originis, seu Nationis, spernendo, seu excludendo cæteros: sed Viri litterati, & aliàs idonei, undecunque originem trahant. Ita textus expressus in *c. Ad decorem.* 5. *h. t.* additâ illâ ratione: Quia, *qui facit justitiam, acceptus est Deo, nec Sanctuarium Dei convenit jure hæreditario possidere.* Concordat *can. Nos qui præsumus. & can. Non loca. dist.* 40. *& can. Dominus. dist.* 56.

Additur tamen in Conclusione, *regulariter lo-* 66
quendo, propter Beneficia patrimonialia. Hæc enim ex primævâ suâ fundatione, per Ecclesiam acceptatâ, & approbatâ, debentur certæ Nationi, vel Familiæ, dummodò ex ea adsint idonei, qui possint, ac velint promoveri ad hujusmodi Beneficia vacantia: ut jam dictum suprà *Tit.* 5. *de Præbend.* §. 2. *n.* 40.

Quæritur II. Quot sint instituendi in Collegiis Clericorum, aut in Monasteriis Regularium recipiendi? Resp. I. Numerus Clericorum in Ecclesiis Collegiatis, & Monachorum seu Monialium in Monasteriis, debet constitui secundùm facultates ipsarum Ecclesiarum, vel Monasteriorum: adeò, ut tot instituantur, seu recipiantur, quot ex redditibus talis Ecclesiæ, vel Monasterii, seu eleemosynis consuetis commodè sustentari possunt; plures autem non admittantur. Ita communis; textu claro Concil. Trid. Sess. 25. de Regul. c. 3. ibi. *In Monasteriis tam virorum quàm mulierum, bona immobilia possidentibus, vel non possidentibus, in tantum numerus constituatur, ac in posterum conservetur, qui vel ex redditibus propriis Monasteriorum, vel ex consuetis eleemosynis commodè possit sustentari.* Concordat *c.* 1. *h. t.*

Porrò numerum Monialium jurisdictioni Epis- 67
copi immediatè subjectarum determinare, pertinet ad solum Episcopum: Monialium verò exemptarum numerum taxare, cumulativè spectat ad Episcopum & Superiores Regulares, ex constit. Gregorii XIII. quæ incipit *Deo sacris virginibus*, quæ habetur in Bullario Cherubini 38. inter Constitutiones dicti Pontificis; quam etiam refert *Quaranta* ℣. *Monasteria Monialium*, & *Bruno Neusser in Polyanthea*

disp. 173. *q.* 19. ubi pro hac doctrina citat communem. Idem, *teste Lezana* ℣. *Moniales. num.* 5. centuit S. Congregatio sequentibus verbis: *Præfixio fiat ab Ordinario duntaxat in Monasteriis sibi subjectis; in ceteris verò, quæ Regularibus subdita sunt, fiat eadem præfixio ab Ordinario cum interventu tamen Superioris Regularis.* Videri etiam potest Antonell. *de Regim. Eccl. lib.* 7. *c.* 3. *num.* 2. Barbos. *Jur. Eccles. uni. l.* 1. *c.* 24. *n.* 28.

68 Atque hæc verba, licèt negativè sint concepta, includunt nihilominùs etiam præceptum affirmativum: nempe, ut tot recipiantur, quot ex contuetis redditibus absque penuria sustentari possunt. Abbas *cit. cap.* 1. *num.* 2. *h. t.* inde desumens bonam Practicam contra Prælatos, qui avaritiæ causâ nolunt instituere multos Monachos: possunt enim tales compelli ab eorum Superioribus, ut tot instituant, quot ex redditibus Ecclesiæ sine penuria sustentari valent. Fagnanus *c. Non amplius. n.* 5. *h. t.* Pirhing *eod. n.* 15.

69 Atque istud procedit etiam in Ecclesia numerata, sive in qua certus numerus Canonicorum aut Regularium, per Statutum, etiam à Sede Apostolica confirmatum, determinatus est. Nam si redditus talis Ecclesiæ notabiliter augeantur, hoc est, in tantum excrescant, ut præter fabricam Ecclesiæ conservandam, aliaque onera præstanda, pluribus Canonicis, vel Religiosis competenter sustentandis sufficiant: tunc numerus Præbendarum, ipsorumque Canonicorum augeri debet, non obstante confirmatione Apostolicâ de minori numero factâ, juxta textum notabilem in *c. Cùm M.* 9. *de Constitut. & c. ult. de Verb. signif.* Siquidem in confirmatione Apostolicâ vel exprimitur, vel saltem tacitè subintelligi debet conditio, seu clausula illa. *Nisi redditus excrescant*: prout observat Pontifex in *cit. c. Cùm M.* §. *Mandamus*: junctâ Glossâ, ℣. *Possent sufficere*, & DD. *ibid.* Fagnanus *c. Non amplius. n.* 34. *h. t.* allegans communem.

70 Et vice versâ, atque ab argumento à sensu contrario desumpto, si redditus Ecclesiæ notabiliter decrescant, adeò ut non sufficiant taxato numero Canonicorum, vel Regularium honestè sustentando, poterit numerus ille diminui non obstante confirmatione Apostolicâ, *arg. c. Cùm accessissent.* 8. *de Constitut.* ac notat Abbas *ibid. num.* 4. *vers. An autem possint diminuere.* Pirhing *h. t. num.* 15. *Not.* 3. Concordat Concilium Tridentinum *Sess.* 24. *cap.* 15. *de Reform.* concedens, ut in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis insignibus, non nisi tenues, & insufficientes Præbendas habentibus, liceat Episcopis cum consensu Capituli aliqua Beneficia simplicia eisdem unire; vel, *si hâc ratione provideri non possit, aliquibus ex iis suppressis --- eas ad pauciorem numerum reducere &c.* prout ampliùs continet dictum Concilium.

71 Additur notanter in præcedentibus duobus numeris, *Notabiliter* augeantur, seu decrescant. Siquidem propter modicum incrementum, vel modicam diminutionem redditurum, non est recedendum à numero consueto. Glossa *un. in cap.* 1. & Abbas *ibid. numer.* 4. *h. t.* simulque augmentum, vel decrementum illud, debet videri stabile futurum: alioquin enim unus annus suppleret defectum, vel excessum alterius. Pirhing *h. t. numer.* 15. *Not.* 3. Nec etiam numerus præfixus Canonicorum rumpitur ipso jure per augmentationem, seu diminutionem redditurum; sed inducit solùm potentiam rumpendi. Fagnanus *cit. c. Non amplius. num.* 36. post Imolam *ibid. num.* 3. & Abbatem *n.* 5. *h. t.*

72 Quæritur III. Intra quod tempus debeat fieri Institutio præsentatorum in Beneficio? Resp. I. Respectu institutionis præsentatorum faciendæ in Beneficiis, non reperitur tempus à Jure præfinitum, dummodò non diu differatur. Ita Abbas *c. Nulla Ecclesiastica. nu.* 12. *&* 13. *de Concession. Præbend.* hoc ipsum docens de tempore, quo faciendæ est confirmatio electionis: quia non habetur determinatum in Jure: Garcias *part.* 10. *de Beneficiis, cap.* 4. *n.* 1. citans plures alios, ac præsertim Rotam in *Dertonens. Jurispatronat.* 8. *Februar.* 1599. *coram D. Penna*: in qua fuit dictum, quòd Beneficium non est devolutum ex eo, quòd Ordinarius distulerit instituere; cùm non sit tempus præfixum &c. Id ipsum docet Barbosa *part.* 3. *de Offic. & potest. Episc. allegat.* 72. *n.* 191. allegans etiam Rotam *Decis.* 4. *de Jurepatronat. in novissim.* & sequitur Pirhing *h. t. n.* 19. allegans communem.

73 Resp. II. Quòd si verò habens potestatem instituendi præsentatos, aut confirmandi electiones electorum, fuerit negligens, aut plùs æquo differat, seu penitùs recuset instituere, aut confirmare; tunc recurrendum erit ad Superiorem, qui certum tempus præfigat ad instituendum, vel confirmandum: quo elapso ipsemet Superior supplebit, vel compellendo, vel instituendo. Ita Abbas *cit. nu.* 10. Garcias *d. cap.* 4. *num.* 5. Barbosa, *ubi suprà, num.* 191. & alii passim. Nec immeritò: quia alioquin ex diuturniori vacatione Beneficiorum, ac defectu Rectorum, facilè grave dispendium possent incurrere Ecclesiæ vacantes; imò in Beneficiis curatis immineret quoque periculum animarum, *c. Ne pro defectu. 41. de Election.* Ob quam caulam Pius V. per Bullam, quæ incipit *In Conferendis.* 33. *apud Cherubinum*, constituit, ut, quamvis ordinariè loquendo, pro institutione Præsentatorum in beneficio, nullum à Jure determinatum habeatur tempus, in Parochialibus tamen, sive dein sint Jurispatronatus Ecclesiastici, sive Laicalis, sive mixti, Institutio fiat intra bimestre, à die præsentationis computandum; quo tempore Ordinaris (sunt verba Bullæ §. 4.) *Institutionem facere negligentibus, possint Patroni pro hujusmodi Institutione obtinendâ habere recursum ad Metropolitanum, vel viciniorem Ordinarium, aut Sedem Apostolicam.* Antonell. *de Temp. legali lib.* 3. *c.* 17. *n.* 3. Pax Jordan. *Tom.* 2. *de Re benefic. lib.* 10. *tit.* 7. *n.* 400. *de Just.*

Quæritur IV. Quale jus acquiratur præsentatis, 74
atque institutis in beneficio Ecclesiastico? Resp. I. per præsentationem à Patrono, seu habente jus patronatûs factam circa personam Clerici cæteroquin idonei, & consentientis, acquiritur huic jus ad rem respectu illius Beneficii obtinendi: adeò ut Episcopus possit compelli ad eum instituendum. Ita desumitur ex *c. Cùm Bertoldus* 18. §. *fin. de Sentent. & re judicat.* & notat Abbas *ibid. num.* 11. Fagnanus *c. Tuanos n.* 5. *de Simonia*, & alii passim. Accedit *c. Significasti* 18. *& c. Cùm autem.* 14. *de Jurepatronat.* ubi Clericus à Patrono præsentatus, & cæteroquin idoneus, jubetur institui: hoc enim necessariò non esset faciendum, nisi Clerico idoneo præsentato jus aliquod ad Beneficium vi illius præsentationis acquisitum fuisset.

Et hoc præcipuè verum est in jurepatronatûs 75
Ecclesiastico. Siquidem Patronus Ecclesiasticus variare non potest præsentando alterum: & si hoc fecerit, nihilominùs præfertur is, qui primò est præsentatus, atque idoneus existit, *cit. c. Cùm autem.* 24. *de Jurepatronat.* Nam præsentatio Patroni Ecclesiastici, utpote facta nomine Ecclesiæ, habet vim electionis. Abbas *d. c. Cùm autem. num.* 3. post Innocentium; & Robertus Lancellotus *tom.* 5. *Tractatuum. tract. de Attentatis. part.* 2. *n.* 557. & alii passim, Unde, sicut Electoribus non licet variare publicato semel scrutinio, *c. Publicato.* 58. *de Election.* ita nec Patro-

Patrono Ecclesiastico variare permittitur: & sicut electio, cæteroquin ritè celebrata, & acceptata, tribuit electo jus ad rem respectu Beneficii, juxta dicta superiùs *Lib.* 1. *Tit.* 6. *De Electione.* §. 2. *n.* 31. *& seqq.* ita & præsentatio Clerici idonei per Patronum Ecclesiasticum facta.

76 Atque hoc ipsum est dicendum de præsentatione per Patronum Laicum facta, quando is unum duntaxat Clericum præsentat ad Beneficium vacans: nam tunc iste, si idoneus sit, debet institui, per Jura proximè allegata. Quia tamen Patronus laicus potest variare, ac præsentato uno, vel pluribus, alium adhuc præsentare (non quidem privativè, seu excludendo jam præsentatos; sed cumulativè, sive adjungendo priori, vel prioribus, alium adhuc, *cit. c. Cùm autem.* 24. *& c. Pastoralis.* 29. *de Jurepatronat.* junctâ *Clem. Plures. eod.*) hinc jus ad rem respectu Beneficii ex præsentatione Patroni laici acquisitum, non est omnino firmum, & stabile; cùm per variationem, seu præsentationem accumulativam alterius possit denuò elidi. Tali enim variatione per Patronum laicum factâ nullus præsentatorum habet singillatim jus ad rem respectu Beneficii; sed istud residet penes omnes communiter, donec Episcopus illum, quem magis idoneum judicaverit, ex ipsis elegerit.

77 Resp. II. Institutio verbalis, seu collatio canonica beneficii, postquam est acceptata, tribuit jus in re, sive jus perfectum respectu Beneficii, etiam ante traditionem possessionis, hujusque apprehensionem. Ita Glossa *in cap. penult.* ℣. *Collatio. de Præbend. in* 6. asserens, quòd, *si præcessisset collatio, jus habuisset non ad rem, sed in re respectu Præbendæ.* Atque hanc Glossam sequitur, ipsamque communiter esse approbatam, testatur Covarruvias *lib.* 3. *Var. Resolut. cap.* 16. *nu.* 1. Dynus *in Reg.* 1. *n.* 8. *de Reg. Jur. in* 6. Jason *l. Quoties. num.* 12. *C. de Rei vendicat.* Flamin. Parisius *de Resignat. Benefic. lib.* 10. *quæst.* 6. *nu.* 2. *&* 55. Gonzalez *ad Reg.* 8. *Cancellar. gloss.* 15. §. 1. *num.* 15. Barbosa *c. Si tibi absenti. nu.* 4. *de Præbend. in* 6. citans alios. Et pro hac Conclusione facit textus optimus *in cap. ult.* §. *fin. de Concession. Præbend. in* 6. ibi: *Quarum ratione tunc non erat ad collationem processum, & sic per consequens jus in re non fuerat ipsis impetrantibus acquisitum*: & consequenter, argumento à sensu contrario, si fuisset processum ad collationem Beneficiorum, de quibus ibidem est sermo, jus in respectu illorum acquisitum fuisset impetrantibus.

78 Additur notanter in Conclusione, *postquam est acceptata.* Siquidem, ut acquiratur jus in re, seu perfectum in Beneficio, omnino requiritur acceptatio illius, qui collationem sibi factam obtinuit; uti habetur textu aperto *in c. Si tibi absenti.* 17. *de Præbend. in* 6. illis verbis: *Si tibi absenti per tuum Episcopum conferatur beneficium, licèt per collationem hujusmodi (donec eam ratam habueris) jus in Beneficio, ut tuum dici valeat, non acquiras &c.* Ubi Glossa, & Barbosa *in Collection. nu.* 3. & Flamin. Parisius *cit. lib.* 10. *quæst.* 8. *num.* 7. *& seqq.* allegans alios.

79 Poterit tamen hujusmodi acceptatio non tantùm fieri ab ipso Clerico promoto, seu cui collatum est Beneficium; sed etiam ab alio ejus nomine, *arg. c. Accedens.* 24. *de Præbend.* ubi decisum legitur, quòd etiam *Clericus absens per alium, vel alius magis pro ipso, poterit de beneficio Ecclesiastico investiri.* Unde à fortiori potest absenti conferri Beneficium mediante alio; prout notant Summarium, & Abbas *n.* 1. & Barbosa *ibid. n.* 1. citans alios.

80 Et addunt Doctores, etiam Laicum posse constituti procuratorem ad acceptandum beneficium Ecclesiasticum pro Clerico absente. Abbas *cit. c. Accedens. num.* 5. *de Præbend.* & Joan. Andreas *ibid. nu.* 2. quamvis addat, tutius esse, quòd sit Clericus. Barbosa *lo. cit. numer.* 2. Flamin. Parisius *d. lib.* 10. *quæst.* 8. *num.* 35. allegans communem. Idque desumitur ex *cap.* 1. §. 1. *de Procuratorib. in* 6. ubi Laicus admittitur ad agendum, & defendendum in causis spiritualibus. Accedit ratio: quia Laicus loco Clerici absentis acceptans Beneficium, est nudus minister declarans Domini voluntatem; neque Laico illi quidquam juris acquiritur, sed jus spirituale transit per illum in Dominum, sive Clericum absentem, sicut aqua per canalem lapideum, prout loquitur Abbas.

Nihilominùs ad hoc, ut quis Beneficium nomi- 81
ne absentis acceptare valeat, ita quòd huic immediatè acquiratur jus in Beneficio, requiritur speciale mandatum, nec sufficit generale. Siquidem in Beneficialibus propter gravitatem rei, atque evitandum omne præjudicium, semper requiritur mandatum speciale. Abbas *in d. c. Accedens. n.* 5. *de Præbend.* citans Dominos de Rota *Decis.* 84. Covarruvias *Var. Resol. cap.* 16. *num.* 4. Barbosa *c. Si tibi absenti. nu.* 11. *de Præbend. in* 6. allegans alios. Sufficit tamen mandatum speciale ad acceptandum Beneficia, licèt certum horum in specie non fuerit expressum: quia satis per hoc apparet de intentione Domini constituentis. Jo. Andreas *in cit. c. Accedens. n.* 6. *de Præbend.* Abbas *cit. num.* 5. Covarruvias *d. n.* 4. Flamin. Parisius *de Resignat. Benefic. Lib.* 10. *quæst.* 8. *n.* 34. Barbosa *cit. n.* 11. post Rotam *in Adversana Beneficii.* 1. *Julii.* 1620. *coram D. Ubaldo.* 82

Additur notanter num. præced. *Ita quòd huic immediatè acquiratur jus in Beneficio.* Nam ubi quispiam nomine absentis collationem Beneficii acceptaverit sine speciali mandato, etsi illi absenti, cui collatum est Beneficium, jus in re per hoc immediatè non acquiratur (ad istud quippe requiritur speciale mandatum pro acceptando Beneficio, ut dictum) si tamen posteà sequatur ratihabitio illius, cui collatum fuit beneficium, tunc virtute talis ratihabitionis primùm censetur Beneficium eidem acquisitum, & quidem à die prioris acceptationis per tertium factæ, juxta *Reg.* 10. *Juris in* 6. ibi: *Ratihabitionem retrahi, & mandato non est dubium comparari.* Covarruvias *cit. lib. Var. Resol. cap.* 16. *n.* 5. allegans alios. Intellige, dummodò ratihabitio fiat intra tempus datum ad acceptandum. Abbas *c. Accedens. n.* 4. *de Præbend.* Covarruvias *d. nu.* 5. post Glossam *in c. Quàm sit.* ℣. *Petere. de Election. in* 6. istud probantem ex *L. penult. ff. Rem ratam haberi.*

Licèt autem collatio Beneficii facta absenti, an- 83
tequàm per istum, vel per Procuratorem hujus speciale mandatum ad id habentem acceptatum fuerat, jus in re, seu perfectum non tribuat; juxta hactenùs dicta: nihilominùs ex tali collatione absenti facta, & quidem ante ejus acceptationem, acquiritur ipsi jus ad rem. Barbosa *c. Si tibi absenti. n.* 6. & Geminianus *ibid. n.* 17. & Franchus *n.* 7. *de Præbend. in* 6. Gonzalez *ad Reg.* 8. *Cancellar. gloss.* 26. *n.* 14. Pirhing *tit. de Præbend. n.* 55.

Unde ejusmodi collatio Beneficii facta per Epis- 84
copum revocari nequit, nisi Clericus ille, cui absenti collatum est, consentire recusaverit: aut saltem competens terminus (notificata ipsi collatione) ad consentiendum assignatus, postmodum elapsus fuerit, juxta textum expressum *cit. c. Si tibi absenti.* 17. *de Præbend. in* 6.

Dices. Donatio absenti facta, semper potest re- 85
vocari ante acceptationem ejus, *arg. L.* 2. §. *Sed si quid donaturus. & l. Absenti. ff. de Donationib.* Atqui collatio beneficii est quædam liberalitas, & donatio, *cap. ult. de Offic. Vicar. in* 6. cum similibus;

ergo, si fiat absenti, pariter poterit semper revocari, antequam fuerit acceptata. Resp. cum Abbate in *c. Accedens. n.* 3. *de Præbend.* Covarruvias, *ubi suprà c.* 16. *n.* 1. Barbosa *cit. c. Si tibi absenti. n.* 8. *de Præbend. in* 6. & aliis, Majorem procedere solùm in donatione merè gratuita, & aliis actibus, qui ex mera voluntate fiunt: & de his loquuntur allegata Jura. Secùs verò dicendum de collatione Beneficii; utpote quæ fit ex necessitate Juris; eò quòd Prælatus necessariò tenetur Beneficium vacans, intra præfixum à Jure tempus, alicui idoneo Clerico conferre, neque istud sibi retinere valeat: ac proinde non nisi impropriè censeatur donatio, nempe respectu illius, cui confertur Beneficium, cùm ei præcisè Beneficium conferre non teneretur. Accedit alia ratio: quia Prælatus, conferens absenti Beneficium, contulit istud tanquam Officialis, seu ex suo Officio: unde, quando semel contulit absenti, functus est Officio suo; sicque nequit variare, seu alteri conferre, nisi vel ille absens cognitâ collatione sibi factâ noluerit consentire: vel saltem tempus pro consentiendo præfixum, fuerit elapsum.

86 Resp. III. Per Institutionem realem, seu corporalem (vulgò, Investituram) confertur vera, & actualis possessio Beneficii. Ita communis; atque patet ex proximè dictis §. *præced. nu.* 46. *& seqq.* junctis illis, quæ superiùs *L.* 2. *Tit.* 12. *De Causa possessionis &c.* §. 4. *&* 5. copiosiùs de acquisitione possessionis rerum, tum corporalium, tum incorporalium, dicta fuerunt.

87 Quæritur V. Utrùm is, ad quem spectat collatio Beneficii, possit se ipsum instituere? Resp. cum communi, id fieri non posse: *Cùm inter dantem & recipientem debeat esse distinctio personalis*; ut loquitur Pontifex *in cap. ult. h. t.* Sic à pari ille, qui habet jus patronatus, se ipsum ad Beneficium præsentare nequit; non obstante, quòd sit Clericus, & cæteroquin idoneus, *text. clar. c. Per nostras.* 26. *de Jurepatronat.* Ratio horum ulterior, ac generalis est: Quia talia sapiunt ambitionem, ingerendo se ipsum Ecclesiasticis Beneficiis, ac Dignitatibus: essetque perniciosum exemplum, ut quis posset sibi ipsi providere, de quibus tenetur aliis dispensare. Abbas *cit. cap. ult. n.* 5. *h. t.* Hinc *can. In scripturis.* 8. *q.* 1. dicitur: *Sicut locus regiminis desiderantibus negandus est, ita fugientibus offerendus.* Vivianus *de Jure Patron. p.* 2. *lib.* 6. *cap.* 9. *à n.* 1. Barbosa *de Offic. & potest. Episcopi. p.* 3. *allegat.* 72. *n.* 85. Antonell. *de Regim. Eccles. lib.* 3. *c.* 6. *§.* 6.

88 Resp. II. Quin imò is, ad quem spectat collatio Beneficii, nec ab alio à se delegato potest institui. Ita textus expressus *in cit. cap. ult. h. t.* ibi: *Sed nec ab alio Beneficium recipere potuit, cùm jus conferendi alius non haberet.* Quod intellige de omni eo, qui Beneficium proprio nomine conferre non potest. Barbosa *in Collectan. ad cit. cap. ult. nu.* 3. *h. t.* citans alios; & sequitur Pirhing *eod. tit. n.* 17. Unde si Prælatus potestatem conferendi alteri deleget, non potest Delegatus ipsum Delegantem instituere: quia Delegatus non confert jure proprio, sed jure & authoritate Delegantis, cujus personam repræsentat, ac vices gerit; & ideò in effectu Delegans sibi ipsi conferret Beneficium: nam, ut habet Reg. 72. Juris in 6. *Qui facit per alium, est perinde, ac si faciat per se ipsum.*

89 Aliud foret, si Prælatus ille, cui competit jus instituendi, vel à Summo Pontifice, vel ab ejus Legato à Latere instituereturin tali Beneficio: nam cùm isti de Jure communi concurrant in collationibus Beneficiorum cum quocunque Collatore, eademque jure proprio conferant, rectè ab ipsis instituereturin Beneficio ille, cui cæteroquin competit jus conferendi. Abbas *c. Cùm ad nostram. n.* 6. *h. t.* Et hoc idem foret, si ejusmodi Prælatus inferior, cui competit jus conferendi, antea jus istud absolutè, ac legitimè à se transferret, eoque se penitùs abdicaret: quia tunc posset institui ab illo altero, in quem jus illud fuit translatum; cùm hic postmodùm proprio nomine conferret. Barbosa *cit. cap. ult. n.* 3. *h. t.* allegans alios, & communem.

Objicies autem contra dicta *n.* 87. & 88. afferendo instantiam multùm notabilem. Potest Prælatus, ac præsertim Papa, utpote non habens Superiorem in terris, secum ipso dispensare, aut saltem facultatem secum dispensandi, vel se absolvendi ab excommunicatione &c. alteri committere: ergo etiam potest quis se ipsum in Beneficio instituere, vel saltem hanc facultatem demandare. Resp. In solutione notabilis hujus Objectionis variant Doctores, atque in diversas abeunt sententias. Et quidem

Prima responsio est Abbatis *in cap. ult. n.* 5. *&* 6. *h. t.* Pirhing *eod. n.* 18. & aliorum, præsertim Canonistarum, qui negant Assumptum. Neque enim (inquit) potest aliquis per se, & directè secum ipso dispensare: *Cùm inter dantem, & recipientem, debeat esse distinctio personalis*, juxta textum jam allegatum ex *cit. cap. ult. h. t.* Quæ ratio est generalis (saltem, ubi Jus propter speciales rationes aliud non disposuit; quod additur propter casus *n.* 92. afferendos.) Alioquin enim ratio per Papam allegata nihil probaret: quin imò Pontifex adduxisset pro ratione suæ Constitutionis id ipsum, de quo controvertebatur; quod dicendum non est. Confirmatur id ipsum: quia dispensatio, est actus jurisdictionis: atqui nemo potest per se, & directè, jurisdictionem erga se ipsum exercere, *L. penult. ff. de Receptis arbitris*, cum similibus.

Nec urget, quòd Prælati possint suis Confessariis committere, ut se absolvant, aut secum dispensent in omnibus illis casibus, in quibus ipsi cum subditis dispensare, vel eos absolvere possunt, *cap. ult. de Pœnitent. & remission.* & tenet communis Doctorum: & hoc ex eo, ne alioquin Prælati sint deterioris conditionis, quàm subditi. Respondent enim Canonistæ, quòd in tali casu Confessarius à Prælatis electus procedat non ut merus Commissarius, & Delegatus ipsius (prout tamen fieret, si Collator Beneficii ab alio à se delegato institueretur) sed absolvat tunc Prælatum ut Delegatus Papæ, juxta textum *cit. cap. ult. de Pœnitent. & remission.* ibi: *Permittimus Episcopis, & aliis Prælatis, ut etiam præter sui Superioris licentiam sibi possint eligere Confessorem.* Aut, si de Papa urgeatur difficultas, ajunt, quòd Confessarius ipsum absolvat, vel cum eo dispenset ut Delegatus Christi, ejusque authoritate fungens: supposito tamen, quòd Papa se illi voluntariè subjiciat. Et hanc sententiam sequitur Abbas *cit. cap. ult. n.* 6. *h. t.* & Pirhing *h. t. n.* 18. aliique plures, præsertim Canonistæ.

Oppositam sententiam, videlicet, non solùm Romanum Pontificem posse erga se ipsum dispensare in omnibus iis, in quibus potest cum suis subditis; sed etiam Episcopos, aliosque Prælatos, tanquam probabiliorem amplectitur Sanchez *lib.* 8. *de Matrimon. disp.* 3. *n.* 6. *& seqq.* citans D. Thomam 4. *dist.* 20. *q.* 1. Sotum 4. *dist.* 21. *q.* 1. *art.* 4. plureque alios, & sequuntur passim Theologi. Ratio hujus sententiæ fundamentalis est: quia jurisdictio ista secum dispensandi non est contentiosa, de qua loquitur textus *in L. un. C. Ne quis in sua causa &c.* ubi dicitur: *Nemo est Judex in causa propria.* Sed est jurisdictio voluntaria, in qua potest quis plurium vices sustinere, dummodò exercitium unius actûs non obstet exercitio alterius: ut *L. un. ff. de Offic. Consul.* ubi Consul apud semetipsum potest manumittere servum suum. Et *l. Si Consul. ff. de Adoptionib.* ubi si filius sit Præses, potest se ipsum emancipare, aut in adoptionem dare. Omittuntur aliæ similes probationes, atque instantiæ, apud Sanchez *loc. cit.* videndæ. Unde

94 Secunda responsio ad objectionem *n.* 90. propositam, est plurium Theologorum, qui concesso Antecedente, negant Consequentiam: nam de hoc (inquiunt) seu quòd nemo possit se ipsum instituere in Beneficio, habetur specialis dispositio *in cit. cap. ult. h. t.* eò quòd sibi ipsi conferre Beneficium, sapiat ambitionem. Dum autem contra hanc Theologorum sententiam urgetur ratio, & textus sæpè dicti *cap. ult. h. t.* ibi: *Cùm inter dantem, & accipientem, debeat esse distinctio personalis.* Respondendum ait Sanchez *cit. lib.* 8. *de Matrimon. disp.* 3. *n.* 9. hanc rationem non esse generalem; ut constat ex textibus *num. præced.* in contrarium adductis: sed esse specialem in illo casu, ut videtur iniquum ambitionis exemplum in Prælatis. Quod ampliùs probatur tum ex *can. In scripturis.* 8. *q.* 1. ibi: *Locus regiminis desiderantibus negandus est.* Tum ex *c. Per nostras.* 26. *de Jurepatronat.* ubi decernitur, nullum posse se ipsum ad Dignitates præsentare; quia (inquit Pontifex) *nullus se ingerere debet Ecclesiasticæ Prælat. Officio.*

95 Neque insuper obstat præfatæ sententiæ, quòd nemo se ipsum baptizare, vel sacramentaliter absolvere possit &c. cùm tamen hi actus sint jurisdictionis voluntariæ. Respondent enim Theologi, hoc esse speciale in Sacramentis, & aliis hujusmodi, in quibus Jure Divino requiritur distinctio personalis inter dantem, & accipientem: quamquam in Sacramento Pœnitentiæ idem pœnitens simul sit & reus, & accusator, & testis. Quòd si simile quid reperiatur in humanis, id pariter (inquit Sanchez) erit speciale in eo casu, ob specialem Juris dispositionem: qualis tamen non habetur in dispensatione erga se ipsum exercenda. Quòd autem in contractibus civilibus, v. g. inter ementem & vendentem, necessariò requiratur distinctio personalis, id provenit ex ipsa natura talium contractuum, utpote qui alioquin forent nugatorii, & inutiles: hæc autem ratio rursum cessat in dispensatione erga se ipsum exercenda, quæ proinde fieri posse videtur. Ita Sanchez, pluribus istam sententiam declarans.

96 In praxi videtur dicendum primò, quòd Papa possit secum ipso dispensare in omni Jure positivo humano: nam Papa secundùm plenitudinem potestatis de Jure potest supra Jus dispensare, *c. Proposuit.* 4. *de Concession. Præbend.* Et quia ipse non habet Superiorem in terris, non ligatur Jure Pontificio, quod exigit distinctionem personalem inter dantem, & accipientem. Felinus *cap.* 1. *num.* 33. *de Constitut.* Sanchez *cit. lib.* 8. *disp.* 3. *num.* 5. citans alios, qui veluti quid speciale asserunt, posse Papam, se à proprio juramento absolvere, eò quòd careat Superiore. Quamquam alii apud Felinum *cit. num.* 33 istud negent, graviter invehentes in Gregorium XII. qui se ipsum absolverat à juramento, quod præstiterat de renunciando Papatui.

97 Dicendum secundò, quòd Episcopi, aliique Prælati, indubitanter possint uti dispensatione generali, quam concedunt Civitati, vel toti Conventui. Tum quia hoc non est dispensare directè secum ipso, seu exercere jurisdictionem in se ipsum: sed solùm uti dispensatione ex legitima causa toti Communitati facta, cujus ipsi sunt pars, & caput. Tum quia Episcopi, aliique Prælati, non debent esse deterioris conditionis, quàm eorum subditi, cum quibus ipsi dispensant. Sanchez *cit. dist.* 3. *n.* 2. *&* 8. *&* 9. allegans communem.

98 Dicendum tertiò, quòd quidem sententia Theologorum, asserentium, quòd Superior possit secum ipso directè dispensare, si probabilis, & in praxi tuta: nihil minùs sententia negativa Canonistarum sit probabilior, Juri conformior, & in praxi tutior, sicque meritò retinenda.

TITULUS VIII.

De concessione Præbendæ, & Ecclesiæ non vacantis.

1. *Ratio continuationis Rubricarum.*

1 Visum est in Titulo præcedenti de Institutionibus: sed quia nonnunquam aliqui instituuntur præpropere in Præbendis, seu Ecclesiis nondum vacantibus, vel saltem de illis imposterùm concedendis fit promissio, antequam vacent; quandoque verò Beneficia, dum vacant, debito tempore non conferuntur: ad utrumque horum incommodorum excludendum meritò prætens Rubrica subjungitur. Unde materias ad eandem pertinentes, majoris claritatis gratiâ dividendo in Paragraphos, sit

§. I.

De triplici vacatione Beneficiorum, & ob quam ipsarum Beneficia conferri possint, ac debeant?

SUMMARIUM.

2 *Beneficia generatim possunt intelligi tripliciter vacare; nimirum*
3 *Et jure & de facto simul.*
4 *De facto tantùm, &*
5 *De jure tantùm.*
6 *Beneficiorum vacatio in specie potest accidere pluribus modis. Remissivè*
7 *Qualiter oporteat vacare Beneficia, ut aliis conferri possint, ac debeant? Et num. seqq*
Beneficia inferiora de jure & facto simul vacantia, debent conferri intra semestre à die notæ vacationis. Ibid.
Qui nescit, potestatem experiundi non habet Ibid.
8 *Episcopatus, & Ecclesiæ Regulares &c. vacare non debent ultra trimestre.*
Aliàs devolvitur potestas eligendi, vel conferendi ad Superiorem. Ibid. Remissivè.
9 *Beneficium etiam de jure tantùm vacans, potest, & debet conferri intra semestre*
Nequit tamen alter in ejus possessionem induci non vocato priore possessore. Ibid.
10 *Beneficia de facto solùm vacantia non possunt aliis conferri.*
11 *Beneficium de jure duntaxat vacans impetraturus à Papa, tenetur facere mentionem de possessione alterius colorata: aliàs Rescriptum desuper impetratum non valet.*
12 *Secùs, si possessio alterius sit notoriè injusta.*
Possessio colorata, quæ? Ibid.
13 *Eadem Conclusio patitur alias limitationes. Et numer. seqq.*
14 *Nempe, quando Rescriptum Papæ continet clausulam, Motu proprio.*
Motus proprius tollit subreptionem. Ibid.
15 *Item, quando Rescriptum Papæ continet clausulam, Amoto quolibet illicito detentore.*
16 *Dummodò hæc clausula sit posita in Litteris gratiosis, & non tantùm in executione gratiæ.*
17 *Aliæ limitationes. Remissivè*